

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naručnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 27. maja 1909.

Leto XXII.

Liberalna stranka razkrinkana.

Tudi v politiki ne ostane noben zločin brez kazni. Najgorji zločin v politiki pa je hinavstvo, neresnica in nezvestoba.

Seja trgovske in obrtne zbornice dne 21. t. m. je bila pravi preki sod nad liberalno stranko. Z zadoščenjem pribijemo to obglavljenje, ki se je 21. t. m. izvršilo v trgovski in obrtni zbornici. Kar smo skozi leta in leta zahtevali in klicali na dan, se je zgodilo: Izvirnik slovensko - nemške pogodbe, s katero so se slovenski liberalci vdinjali Nemcem in izdali slovenske pravice na Kranjskem, je prišel na dan. Nemško strankarsko vodstvo je ta dokaz liberalne značajnosti vrglo v trgovsko zbornico, ker tudi za volitve v trgovski zbornici velja njihova pogodba.

To je uničevalen udarec za liberalno stranko. Najbolj pa je udarjen Hribar, razkrinkan na tak način, da bi moral, ako bi imel kaj politične časti, izginiti za vselej iz javnega življenja. Že zdaj noben resen politik s Hribarjem ne občuje. Odslej je mož mrtev, v politični javnosti nemogoč.

Hribar je namreč krčevito tajil, da je on pogodbo podpisal. V svojem tajuju je šel tako daleč, da je celo obljubil nagrado onemu, ki bi mu dokazal, da jo je podpisal. Hribar je mislil, da je pogodba uničena, da je izginila s sveta.

A zgodilo se je drugače. Nemci so pogodbo skrbno spravili in liberalce neprenehoma opominjali na to, za kar so se zavzeli.

In ko je Hribar najbolj tajil, je pa prinesel dr. Ambrositsch v trgovsko zbornico izvirnik pogodbe in v javni seji Hribarju v obraz pred celim svetom pokazal izvirnik podpisov. Podpisali so pogodbo od Slovencev Hribar, dr. Tavčar in

Grasselli, od Nemcev baron Schwegel, dr. Schaffer in grof Barbo.

Pogodba je sestavljena v nemškem jeziku in se glasi v slovenskem prevodu doslovno tako-le:

Napredna stranka in stranka ustavovernih veleposestnikov na Kranjskem — v želji, da v smislu programov svojih strank uveljavite v javnem življenju Kranjske dežele napredna in svobodomiselnna načela, da izvedete na tem temelju duševni in gospodarski napredek ter kolikor mogoče pospešite že pričeto sporazumljenje obeh narodnosti v deželi — ste se zedinili v stremljenju: preprečiti, da bi klerika na stranka, čije namene je označiti zelo kvarnim uresničenju gori navedenih nazorov, o prihodnjih deželnozborskih volitvah ne dobila toliko mandatov, da bi ji v bodočem deželinem zboru zagotovili absolutno večino.

Iz tega razloga oddajo nemški volivci kmečkih občin Kočevje-Ribnica svoje glasove kandidatu napredne narodne stranke, dočim stavijo liberalni slovenski volivci v mestni kuriji Kočevje-Ribnica svoje glasove nemškemu kandidatu na razpolago. Ravnotako bodo nemški volivci gorenjskih mest in trgov glasovali za kandidate napredne narodne stranke in boste obe stranki v obče pri vseh volitvah za prihodnji deželni zbor druga drugo podpirali, ali se vsaj tam ne pobijali, kjer bi se šlo za klerika no kandidature.

Stranki ste se že sedaj zedinili, da pri sestavi deželnega odbora za bližnjo volilno dobo, o volitvi deželnega odbornika iz cele zbornice, oziroma njegovega namestnika združite svoje glasove na člana napredne narodne stranke. Glede oseb, ki ji bo voliti, se stranki poprej sporazumete.

Pri volitvi v deželni šolski svet se iz deželnega odbora izvolita en član napredne narodne stranke in nemški deželni odbornik. Ravnotako se bo pri odpošiljanju

članov deželnega odbora v druge korporacije itd. primerno oziralo na nemškega deželnega odbornika.

Pri sestavi odsekov prihodnjega deželnega zbora se bo postopalo ne samo glede števila odsekovih članov, marveč tudi glede volitve načelnikov I v bodoči deželnozborski dobi na isti način kakor doslej, po kijuču, ki je bil v ravnokar dokončanem zasedanju v veljavi, ter ste se stranki zlasti še dogovorili, da se bodo pri važnejših referatih od leta do leta menjavali članovi obeh strank.

V svrhu hitrega in primerne reševanja teh in drugih parlamentarnih nalog in v svrhu predhodnega posvetovanja o važnih vprašanih odpošiljali boste obe stranki po tri člane v skupno komisijo, ki se bo shajala od slučaja do slučaja na željo ene ali druge stranke, ter dogovorjene sklepe redno predlagala obema udeleženicima deželnozborskima kluboma v obdobjenju, sama pa takoj odločevala le v posebno nujnih slučajih.

Glede deželnega gledišča ostanejo tudi za prihodnjo deželnozborsko dobo v veljavi dosedaj obstoječi dogovori, glasom katerih bo deželni odbor podpiral obe glediški podjetji enakomerno. Če bi pa klerikalna stranka, zlasti morda v prvem letu prihodnje deželnozborske dobe, predlagala nasproti obema podjetjima neenako postopanje, se mora tak predlog vselej najprej odkazati finančnemu odseku ter se bosta stranki vsakokrat dogovorili, v koliko bi se napredna narodna stranka smela poleg redne podpore, ki ostane za obe podjetji enaka, zavzeti še za izredno podporo slovenskemu podjetju.

Napredna narodna stranka priznava Nemcem na Kranjskem, oziroma v Ljubljani, pravico do primerne zastopstva v občinskem odboru stolnega mesta Ljubljane in v kranjski trgovski in obrtni zbornici, ter je, v kolikor bodo razmere dovoljevale, pripravljena se za to zavzeti,

dočim stranka ustavovernega veleposestva priznava, da za sedaj in zlasti pri prihodnjih volitvah v imenovanu korporaciji dejanska dovolitev takega zastopstva še ni izvršljiva.

Napredna narodna stranka priznava nadalje ustavovernemu veleposestvu pravico do stalnega in zagotovljenega zastopstva v kranjski kmetijski družbi, eventuelno v deželnem kulturnem svetu, kaj bi se ustanovili v zvezi z dosedanjim zastopstvom v odboru kranjske kmetijske družbe, ter izjavlja, da je pripravljena, zavzeti se za tako zastopstvo o bodočih volitvah, oziroma o spremembi pravil kranjske kmetijske družbe ali o ustanovitvi deželnega kulturnega sveta.

Stranka ustavovernih veleposestnikov bo upoštevala željo napredne narodne stranke glede ustanovitve meščanske šole v Postojni, ne da bi s tem prejudicirala nadaljnim takim ustanovitvam, in varujoč finančije koristil dežele, ter bo pritrtila v tem oziru stavljenim predlogom.

Ta pogodba bo za obe stranki za bližnjo deželnozborsko dobo v polnem obsegu veljavna ter se izda v dveh odpravih, slovenskem in nemškem, podpisanih po treh pooblaščenih vsake stranke.

Ljubljana, 17. julija 1901.

Za klub deželnih poslancev napredne narodne stranke: dr. Ivan Tavčar l. r., Ivan Hribar l. r., Peter Graselli l. r.

Za klub deželnih poslancev ustavovernih kranjskih veleposestnikov: Schwege l. r., dr. Adol Schaffer l. r., Jos. Ant. grof Barbo l. r.

Vtis tega razkritja je bil uničevalen za liberalno stranko.

S tem je liberalna stranka razkrinkana. Narodna noša, v katero se je oblačila ta nenarodna »frajla«, je raztrgana. Ostala je sramota, edino, kar je velikega na tej stranki.

Hribar je svoj čas izjavil, da takoj odloži županstvo, kakor hitro pride en Nemeč v ljubljanski občinski svet. Ta Hribar je pa podpisal pogodbo, s katero se zavezuje, da dobe Nemci v ljubljanskem občinskem svetu primerno zastopstvo.

Zdaj Hribar vé, kaj ima storiti.

Ako Hribar tega ne vé, pa vedo vsi dostojni ljudje, kaj imajo storiti s Hribarjem.

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Vladine bolečine.

Avstrijska vlada je zbolela na smrt in bo skoro gotovo kmalu izdihnila svojo z greli obloženo dušo. Zadnji čas se je pokazalo, da nima nobene večine v zbornici, proti večini pa tudi najboljši politik ne more vladati. Smrtni udarec je zadal Binertovi vladi madžarski baron Burian s svojo bosansko banko. Vse, kar pošteno čuti v avstrijski državni zbornici, se je uprlo proti Binertu in njegovi vladi, ki je vsled svoje nepazljivosti zakrivila silno

nesrečo naši državni polovici in bosanskemu prebivalstvu. Druga smrtonosna Binertova rana je nujni predlog, ki ga je vložil dr. Šusteršič zaradi bosanske banke. Že sedaj nima vlada več večine, a ko pride do glasovanja o tem predlogu, ji bo ostalo še manj pristašev zvestih, kajti vladne stranke že sedaj izjavljajo, da ne morejo glasovati proti predlogu dr. Šusteršiča. Binerta že vse zapušča. Združeni klub poljskih poslancev je vedno trdna opora vsake vlade ter je podpiral tudi Binerta — in glej, sedaj se tudi ta že maja! Poljska ljudska stranka, ki je sorodna naši stranki, noče več orati z nemškimi strankami, ki drže Binerta, temveč se bo najbrže pridružila »Slovanski Jednoti«.

Vrhu tega se je Binertova vlada uštelala tudi s finančnim načrtom ministra Bilinskega, ki je skušal pomagati deželam in državi. Velika večina poslancev z načrtom ni zadovoljna ter zahteva nov in boljši načrt. — Ravno tako potrebuje vlada državni proračun, katerega pa najbrže ne bo dobila, ker nima več zanesljive večine; zato bi proračun rada zavlekla za toliko časa, da bi potrkala sila na vrata; in tedaj bi ga zbornica morala dovoliti. Toda »Jugoslovanska Jednota« bo storila vse, da se to ne zgodi.

Zagrebska pravda

proti Srbom zaradi veleizdaje je prišla tudi v avstrijsko državno zbornico. Pravda traja že dva meseca in vendar se ni še končalo niti zaslišavanje prič. Obtoženim Srbom se slabo godi. Priče trdijo, da je obstajala na Hrvaškem velesrbska organizacija, ki je pripravljala ljudstvo za upor proti vladajoči avstrijski rodovini ter hotela hrvaške zemlje izročiti srbskemu kralju Petru. Sodniki in državni pravdniki postopajo proti Srbom z vso strogostjo in jih dolže večjih zločinov, kot so jih zatoženci v resnici storili. Toda tajiti se tudi ne dá, da so nekateri Srbi gojili veleizdajniške namene, da so hujskali mirno srbsko ljudstvo proti Hrvatom in da je državna oblast morala poseči vmes, ker bi sicer ob času priklopite Bosne res lahko doživeli upor na Hrvaškem.

Zagrebsko pravdo je torej prinesel češki poslanec Masarik v zbornico kot nujni predlog, naj bosanski odsek državnega zbora temeljito prouči dokaze, s katerimi dokazuje zagrebški državni pravdnik veleizdajsko gibanje na slovanskem jugu, ter potem čimprej poroča zbornici. — Masarik je dokazoval v svojem govoru v državnem zboru, da takega veleizdajniškega gibanja ni niti na Hrvaškem, niti v Bosni, niti v Srbiji. Dasi ta trditev ni resnična, je »Slovanska Jednota« podpirala Masarikov nujni predlog in glasovala zanj, ker je hotela s tem protestirati proti Madžarom. Veleizdajniško gibanje na jugu je namreč prišlo iz Budimpešte. Ko so Madžari potrebovali pomoči proti Avstriji, niso veliko izbirali med zavezniki — vsak jim je bil dobrodošel, da je le bil pripravljen udariti na našo državno polovico. Tedaj so tudi pridobili Srbe zase in jim delali sijajne obljube ter jih zapeljali do veleizdaje — sedaj pa so jih pustili na cedilu. — Ko so torej jugoslovanski in tudi drugi poslanci podpisali Masarikov

nujni predlog, so mislili z njim zadeti Madžare in ne Hrvatov. Nujnost predloga ni obveljala.

Železnice.

V proračunskem odseku sta poslanca Žitnik in Gostinčar odločno nastopila za slovenske zahteve glede železnic. Posl. Žitnik je opozarjal vlado na podraževljenje Južne železnice, ki je za 40 odstotkov dražja kakor državna železnica; mnoge dežele pa so navezane ravno na to železnico in morajo tako plačevati bogatim špekulantom, katerih last je Južna železnica, velik neprostovoljen davek. Toda železniški minister Vrba je odgovoril dr. Žitniku, da država sedaj vsled raznih ovir še ne more kupiti Južne železnice. — Dalje je zahteval dr. Žitnik, naj se državnemu zboru kmalu predloži načrt za zgradbo železnice od Stanjela na Krasu do Brežic in Krškega ob štajerski meji; nujno potrebno je tudi, da se čimprej zgradi železniška zveza med Polzelo in Kamnikom. Nadalje je poslanec opozarjal vlado, kako je potrebno, da se razširi kolo-dvor v Škofji Loki, ki je še ravno tak, kakor je bil leta 1872., dasi je promet med tem časom postal dvajsetkrat večji.

Posl. Gostinčar zahteva, da železniška uprava poskrbi za tunel pri Radoljici, ki je v nevarnosti, da se sesuje. Razširiti je treba tudi čakalnico v Otočah, da ne morajo romarji stati ob slabem vremenu na dežju. Na Jesenicah je postaja pre-majhna in pretesna, tako da so potniki večkrat v smrtni nevarnosti; železniška uprava naj jo razširi. Poslanec razloži tudi želje železniških čuvajev in delavcev, se potegne za pravice slovenščine na železnicah in priporoča, naj se kmalu zgradi železnica Ljubljana-Horjulj-Žiri-Idrija.

MADŽARI.

Sami si ne morejo pomagati.

Ko je cesar odšel iz Budimpešte, je poveril ministrskemu predsedniku Vekerlu nalogo, da sestavi novo vlado. Toda Vekerle ni dosegel ničesar. Vsi njegovi poizkusi so bili brezuspešni in tako bo moral naznaniti vladarju, da ni našel poti iz zagate. Vprašanje bo torej moral rešiti cesar sam. Nekateri menijo, da bo cesar vendar nekoliko odnehal ter izročil vlado Košutu in njegovi stranki, drugi pa mislijo, da bo državni zbor razpustil in razpisal nove volitve, iz katerih bodo morda prišli boljši poslanci v zbornico.

Burian.

Buriana bo odnesla burja. Vladna večina je Binertu prizanesla v bosanskem odseku, toda s tem večjo jezo se je vrgla na madžarskega ministra Buriana, ki je skoval in zvito izpeljal načrt bosanske banke. Burian pa, kakor je videti, noče iti in se na vso moč brani, da bi se vzdržal še nekaj časa. Zato pa pada sedaj nanj udarec za udarcem. Listi mu dokazujejo, da je kot minister Bosne podpiral velesrbsko gibanje v hrvaških deželah s tem, da ga nalašč ni hotel videti; zato je on kriv, da bi bilo kmalu prišlo do vojske med Srbijo in Avstrijo, ker ni takoj v prvem začetku zadušil brezumnih srbskih teženj in nespametnega njihovega upanja.

— Burianu postaja torej na ministrskem stolu precej vroče in je lahko mogoče, da se bo moral iti hladit.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J

(Dalje.)

»Torej pride stara Saloma v Jeruzalem,« pravi Benjamin, ko ga je nekoliko minul strah nenavadnega nočnega obiska, ter premišljuje sam pri sebi, ali naj jo gre iskat naslednje jutro po mestu. Toda kmalu spozna, kako brezuspešno in nevarno bi bilo to početje. »Saj je dobro znana v Jeruzalemu,« si misli deček, »in bo lahko našla Evzebijovo hišo ob Davidovem sploplju. Kako bo vesel dobri mož, ko pride žena po dolgem času zopet v njegovo hišo!« Navzlic silnemu vrišču, ki odmeva z ulic, zatisne spanec dečku trudne oči ter mu jih odpre pozno zjutraj, ko se že vsipajo zlati žarki jutranjega solnca skozi malo okence na njegovo ležišče.

Tudi Natanael se spravi pokonci in optipava z bridko žalostjo krvave sledove udarcev na ramah in dlanih. »Saj ti bo kmalu odleglo,« ga tolaži Benjamin. »Ampak ti še ničesar ne veš, kar se danes godi po našem mestu! O Bog, kakšno vzdihovanje in tarnanje, kakor bi se podiral celi svet! Ne moreš si misliti, kako odmeva bojni hrup s tempeljskega griča! Povem ti, da še ni bilo takega klanja, odkar stoji Jeruzalem! Čuješ, kako buči težko kamenje, katero mečejo metalni stroji?«

»Boj za sveto hišo božjo!« odgovori Natanael. »Eleazar hoče pregnati Galilejce iz templja in se gotovo bori na vse kriplje, da reši hči Sionsko tujčevega jarma. O Gospod, stoj mu na strani v svetem boju!«

Od jutra do večera traja krvava borba na griču; v mestu pa nadajujejo roparji svoje krvavo in uničujoče delo. Šele drugo jutro se nekoliko poleže hrup, tako da si upa Roda iz hiše. »Vse ulice so pokrite z mrličji in oškropljene s krvjo,« pritarina čez nekaj časa domov, »in namesto dveh strank se zdaj v Jeruzalemu mesarijo že tri. Ves trud gorečnikov je bil zaman; nikakor ne morejo pregnati Galilejca iz tempeljskih prostorov. Pa tudi ben Giora in Eleazar, ki je odprl njegovim četam mestna vrata, sta si že v lasih, ker roparski glavar ne mara biti pokoren njegovim ukazom. Vse je izgubljeno! Zdaj umem Gospoda, ko je rekel, da mora propasti kraljestvo, ki je razdeljeno v sebi!«

Še isti večer je prišel Evzebij in prinesel bolni Pavlini, kateri so krvavi dogodki zadnjih dni bolezen zelo poslabšali, sveto popotnico. Potem preišče tudi Natanaela, toda njegove rane se mu ne zde nevarne; vendar pa mu ukaže ostati nekaj dni v postelji. »Tvoja blaga sestra je

razprostrla iz nebes nad teboj svoje roke,« mu pravi duhovnik; »bogve, kaj bi se bilo brez njene priprošnje s teboj zgodilo. Samo nekaj ledernih kep na glavo ali sence — pa bi se bil zbudil v večnosti.«

»In bi bil nemara celo v peklu?« vpraša v strahu Natanael.

»Tega si ne upam trditi, ker nisi iz hudobije zapiral svojega srca resnici,« ga pomiri Evzebij. »Vendar ne bo odveč, če se daš poučiti o veri in krstiti kakor tvoja sestra. Dandanes te vsak hip lahko dohiti smrt. Tvoj prijatelj Benjamin ti bo razložil najvažnejše verske resnice in potem vaju oba hkrati krstim ob bližnjem velikonočnem prazniku. Si zadovoljen, prijateljček?«

Benjamin se čuti zelo srečnega, da bo mogel tako zgodaj sprejeti sveti krst. Kajti v prvih časih krščanstva so delili zakrament duhovnega prerojenja šele po dolgi preizkušnji krščencev. Posebno pa je ponosen, ker bo smel poučevati svojega nekoliko starejšega prijatelja. Tu se nenadoma spomni Salome in brž pove Evzebiju veselo novico, katero je izvedel od rdečebredca Tubala.

Evzebiju ugaja dečkova veselost in zato mu reče: »Tubal ti je vse povedal po pravici. Moja Saloma je prišla v mesto in sva se že videla. Sinoči je prihitela k meni. Čast in hvala Bogu, ki mi je dal doživeti sredi bridkih dni to veliko in radostno presenečenje!«

»O dobri, častiti Evzebij, naj politim s teboj, da jo vidim! Prosim te, dovoli mi! Kako dolgo že nisem videl blage Salome!« vzklika deček s prosečimi očmi.

»Saj ne biva v moji hiši,« dé Evzebij. »Vrniti se je morala na delo k Simonu ben Giori, kakor mu je obljubila, ko je odhajala k meni.«

»O joj!« vzdihne deček. »In bo še vedno opravljala suženjska dela pri onem hudobnem možu? Čemu mu vendar ne uide? Saj tukaj v mestu ni skalnatih čeri, ki bi ji ovirale pot, ali krvoločnih šakalov, da bi jo na begu požrli. Le povej ji, da lahko pribeži k nam; skrili jo bomo poleg Tamare, kakor sva se takrat skrila z onim lepim stotnikom.«

»Kaj pa ben Giora? Mar misliš, da bi se potem nič več ne zmenil zanjo? Joj, ali bi žvižgal nad nami njegov bič! Ubije nas pri tej priči!« odvrne Evzebij. »Ne tako, moj dragi! Nekaj časa jo moramo še pustiti pri onem trdem gospodarju, saj prenaša potrpežljivo vse nadloge in bridkosti! Znaniti jo ob primerni priliki pripeljem semkaj! In med tem bo z božjo pomočjo dozorel načrt, katerega že dolgo nosim s seboj: Saloma in vsi drugi boste na varnem! Le moli v ta namen!«

Odslej se nudi mladima prijateljema dolga vrsta prav veselih in vedrih uric. Benjamin poučuje z vnmemo Natanaela o najiminitnejših krščanskih resnicah. Vselej, kadar starejši učenec noče verjeti svojemu mlajšemu učitelju, mora prihiteti na pomoč Roda s svojimi točnimi razsodbami ali pa bistroumna Tamara. In tako vidi večkrat mladi učitelj, da te ali one stvari ni pravilno pojasnil svojemu ukaželjnemu prijatelju.

Kadar se naveličata učenja, si po-

iščeta razvedrila ter si pripovedujeta svoje doživljaje. Zlasti Benjamin rad pripoveduje po cele ure dogodek, kako so ga izpustili z Lucijem in Pavlinom v košu čez mestno obzidje in kako je prišel v Cezarejo. Potem popisuje tovarišu morje, velike ladje in visoke valove, ki časih pribuči do obrežja, butijo ob pečino ter se razpršijo kakor pena — stvari, katerih Natanael še ni nikoli videl. Slednjič začne naštevati vse bridkosti, katere je moral prestatiti od tistega dne, ko sta ga zapustila oče in stotnik in je prišel v hišo rdečelasega Jone.

»Takoј so me izpreletele težke slutnje o mojem novem domovanju, ko sem zazrl moža z dolgim nosom in ribjimi očmi,« pripoveduje Benjamin. »Zato sem se oklenil očeta in ga prosil, naj me vzame s seboj na Grško. Ali slabo sem na'etel: trdo me je odslovil s tolažilom, da se mi bo prav dobro godilo pri Joni in se bo sam kar najhitreje vrnil iz tujine. Dobro godilo! Moj Bog, pa še kako! Takoj prvi večer me je novi gospodar tako naklestil, kakor me še ni in me najbrž ne bo nihče v življenju! Tega ne bom pozabil izlepa! Cele tri dni si nisem upal brez skrbi sestiti! Pa to naj bi že bilo, saj sem zaslužil, ko nisem maral iti z njim domov! I, pa čemu taka strogost, ko sem ga tako lepo prosil, naj me pusti na obrežju, dokler se vidi očetova ladja? In potem — svoj živi dan bom pomnil — kako sta me pestila cele tedne njegova sirova paglavca, krmežljavi Ruben in nerodni Isahar! Bog mi odpusti jezo, tako srdito sem premikastil Rubna, dasiravno je bil dve leti starejši kakor jaz! Tudi Isaharja, ki mu je prihitel na pomoč, bi se ne bil prav nič ustrašil — vse je vrelo po meni! Toda prišel je ribjeoki Jona ter me najprej temeјito oštel, in ko potem nisem maral njegovih gospodičev prositi odpuščenja, me je namlatil in prerahljal kakor snop! In potem si še kdo upa reči, da se mi je dobro godilo!«

»Jaz bi bil tej sodrgi pokazal pete,« pravi Natanael.

»Saj sem jih, počakaj, da povem,« nadaljuje Benjamin. »Že prvi dan bi bil pobegnil, pa sem rajši čakal, da se vrne sestra in oče. Kje naj bi me bila pa iskala, če ne tukaj? Prilagodil sem se gorjači in požiral sramoto, kolikor je bilo v moji moči. Kmalu se vrne Arabec, katerega je poslal oče v Jeruzalem po sestro, in pove Joni, da se mu ni posrečilo vtihotapiti v mesto in so ga stražniki mislili kamenjati kot rimskega ogleduha. Toda Jona mu zažbrusi kar naravnost v obraz, da je vsa njegova povest iz trte izvita in mu je samo do denarjev, katere mu je obljubil oče pri odhodu; mož je odšel silno raztogoten in razkačen in ni odnesel bore novčiča.«

»Morda pa Arabec vendarle ni lagaf, kajti moj brat je postavil ob vseh mestnih vratih močne in zanesljive straže,« pripomni Natanael.

»Naj bo, kakor hoče, o Tamari ni bilo ne duha ne sluha. Čez nekoliko dni priplove neka ladja z Grškega. Takoj ko sporoči hlapec to novico rdečelascu, zdiram vkljub njegovim grožnjam proti prista-

nišču. Ali žal, očeta ni bilo, pač pa je došlo Joni od njega neko pismo, da mora potovati za cesarjem v ne vem katero mesto in se bo vrnil šele čez nekaj mesecev. Lahko si misliš, koliko grenkih solza sem potočil ob tej žalostni novici, a kaj solze — spet je zažvižgala gorjača, da je bilo joj. Vrhutega se mi je krmežljavi Ruben še rogal, da je zame velika sreča, če ostane oče še dalj časa na Grškem, ker me najde potem toliko bolj vzgojenega in omikanega.

»In mu nisi za tako zbadanje pripeljal gorke zaušnice?« vpraša Natanael.

»Kako, ko sem še vedno trepetal pred gorjačo in je bil Jona v sobi? Zgrabila me je jeza, sedel sem k mizi in napisal očetu dolgo pismo, v katerem sem mu do pičice vse razložil, kako huda mi prede v Jonovi hiši. Zunaj pa sem napisal naslov z velikimi grškimi črkami: »Svojemu ljubemu očetu rabiju Sadoku — pri cesarju na Grškem.« To pismo, katero sem sestavil s silnim trudom — obrabljeno pero Isaharjevo je delalo nepretrgoma packe — sem izročil gospodarju, da bi ga oddal na ladjo, ki se je odpravljala na Grško. Veš, kaj je storil z njim? Prečital ga je kar pred mojimi očmi in ga na mestu raztrgal!«

»Zverina!« sikne Natanael.

»Imel sem dovolj. Zinil nisem ni besedice. Ko se je nekoliko zmrabilo, sem pokazal nesramnežu hrbet in pobegnili h kraljici Bereniki, ki me je bila nekoč pogostila s potico in sladkim vinom, ko sem ji pripovedoval svoj beg iz Jeruzalema. Sicer nisem kaj prida maral zanjo, ker bi se bila zmerom najrajša z menoj igračkala in so puhtele od nje najrazličnejše dišave in mazila, katera so razširjala ves drugačen vonj kakor kadilo. Imela je sestro, ki mi je bila bolj po volji, in k tej sem pravzaprav hotel priti. Toda oni mož, ki se je takrat tako uljudno in globoko priklanjal lepemu stotniku, me je peljal h kraljici in tej sem moral pripovedovati vse, kar se mi je pripetilo v Jonovi hiši. Ko sem zaključil žalostno povest, so se pričele njene tovarišice tako muzati in smejati, kakor bi bilo vse skupaj samo nedolžna šala. To me je tako zgrabilo, da sem mislil tudi odtod pobegniti; veš, da se ne maram pustiti zasmehovati od žensk.

Ali takoj potem so se mi jele sladkati in mi nanosile grozdja, peciva in sladkega vina. Berenika me je oblekla v čudovito lepo, z zlatimi nitkami vezeno suknjico sinje barve in mi nateknila na noge lične čreveljčke z zlatimi zaponkami. Čez rame mi je obesila majhno, srebrno košarico, polno pozlačenih puščic, v rokah pa sem moral nositi ličen lok. V tej obleki sem moral stati pred njeno sobano in jo spremljati na izprehodih. Nekaj dni mi je ta služba zelo ugajala, ker sem bil ponosen na krasno opravilo in mikavno izdelani lok. Ko pa mi pove oni vsiljivi dvorjan, da oponašam v svoji obleki malega poganskega malika, vržem od sebe lok in košarico in oblečem svojo delavniško suknjo, v kateri sem prišel iz Jonove hiše.

41

»Pametno si naredil,« pripomni Natanael, »da se nisi omadeževal z malikovanjem.«

»Da! Celo častiti Evzebij me je pohvalil, ker sem zapustil Berenikino pajlačo. Samo to mu ni bilo všeč, da sem misel svojemu varihu Joni. Res, hudo mi dč, da sem nakopal očetu toliko nepotrebni skrbi. Gotovo me je iskal z žalostnim srcem in bridko plakal za svojim edincem. Dal Bog, da bi še enkrat videl njegovo milo obličje!«

»Torej tudi v Berenikini palači nisi mogel strpeti?«

»Seveda ne, ko vidiš, da sem tukaj. Najprej me je spremljal neki trgovec, ki je peljal svoje blago onstran Jordana, do mesta Sihema, kjer se je nekdanji mudil naš oče Abraham in kjer je Jakob pasel svoje črede. Tam sem se pridružil truni romarjev, ki je potovala v Jeruzalem praznovat posvečevanje templja. Bili so večinoma iz Nazareta in zato bi bil od njih rad kaj več izvedel o Jezusu. »Svoja mlada leta je preživel v našem mestecu in se odlikoval z udano pokorščino napram svojim starišem. Vse je občudovalo njegov bodrilni zglede, ali žal, Gospod ni izpolnil na njem svojih obljub, ker ni imel sreče na tem svetu in je moral umreti tako zgodnje in žalostne smrti,« mi je povedal neko izmed romarjev. Rad bi ga bil nekoliko poučil, ker sem si dobro ohranil v spominu Evzebijeve nauke. Ali nihče ni maral poslušati mlekozobega mladiča in zato sem rajši pohlevno utihnil, da me niso pognali iz svoje družbe.«

»Čudno, da v Jezusa niti njegovi rojaki niso hoteli verovati,« pravi Natanael.

»Ali ne veš, da noben prerok ne uživa časti v svoji domovini?« ga zavrne Benjamin. »Prišli smo torej v Jeruzalem. Verjemi mi, da sem se pošteno bal, ko smo šli skozi mestna vrata. Kakor tat sem se oziral naokrog in čakal, kdaj me zgrabi trda pest tvojega brata ali očeta. Ko se je po ulicah nekoliko stemnilo, sem oprezno poiskal to hišo. Roda se me kar nagle dati ni mogla. Tamara pa me je obenem oštevala in poljubovala. Hitro sem prosil Evzebija, naj me izpusti v kaki košari s sestro čez mestno obzidje, odkoder bi bila šla v Cezarejo čakati očeta. Seveda bi ne bila stanovala pri Joni, ampak v lepi hišici poleg pristanišča. Vkljub temu sem moral ohraniti ta lepi načrt sam zase. Razvnela se je namreč vojska v Galileji in obmorskih pokrajinah. In tako sva še danes tukaj in čakava ugodne prilike, ko bova lahko pobegnili iz mesta. Toda kdo ve, kako daleč je še ona srečna ura?«

(Dal'e.)

O pridi!

O pridi,
razsvitli nam razumi!
ublaži nam srce,
utrudi voljo!

O pridi,
ti duh resnice večne,
razjasni naša pota!

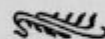
Mi tavamo po temi,
zapiramo oči,
da ne bi zrl tebe
prejasna solčna luč,
da ne bi zrl Tebe,
ki nam prižigaš
resnice luč.

O pridi,
ublaži naša srca!
Mi bratje med seboj
zakrivamo si srca,
zato se ne poznamo,
zato se goljufamo
in ni ljubezni v srcih,
ni božjega kraljestva,
ker ne poznamo Njega,
ki molil je na križu:
Odpusti jim . . .

O pridi!
Ah naša volja — slaba,
a Tvoja volja — sveta,
razbij okove sužnje,
razvijaj v nas moči,
da moremo po strmcu,
po stezah skalovitih,
v kraljestvo božje tvoje!

O pridi
duh umnosti, modrosti,
duh sveta, učenosti,
pobožnosti, moči,
duh božjega strahu! . . .

Fr. Pavšič.

Spomin na bitko pri Aspernu.

Na levem bregu Donave, zapadno od Dunaja, stoji vas Aspern; tam stoji spomenik s počivajočim levom, ki spominja na bitko med Napoleonom I. in Avstriji pod vodstvom nadvojvode Karola dne 21. in 22. maja 1809. Napoleon si je izbral ta kraj za prehod čez Donavo, ker se deli reka tam v dva dela vsled gozdnatega otoka Lobava. Ko je zasedel Massena Aspern, Lannes pa sosednjo vas Essling dne 21. maja, so napadli Francoze Avstriji opoldne ter vzeli Francozom do večera Aspern, Esslinga pa jim niso mogli iztrgati iz rok. Čez noč so Francozi na Napoleonom ukaz zopet zgradili most, katerega so bili Avstrijci podriji, ter je peljal čez Donavo večji del svojih čet, tako da je bilo 22. maja na vsakem bregu po 60 tisoč mož. Centrum Avstrijcev je bil v nevarnosti, da ga prodere velik napad Napoleona s konjeniki in topničarji, kar je vzel v roke zastavo sam nadvojvoda Karol ter peljal vojake v boj proti Francozom. Boj je končal tako, da je bil Napoleon prvokrat poražen. Avstrijci so izgubili v tej pomembni bitki 23.000 vojakov, Francozi pa, všteti ujetnike, 44.000. Stoletnico te bitke je praznovala slovesno tudi tukajšnja garnizija.

Naš domači pešpok št. 17. v slavni bitki pri Aspernu.

Anton Funtkovi »Spominski listi« pešpolka št. 17 poročajo:
Leta 1809. se je udeležil polk najboljši krvave, pa tudi najbolj slavne vojne, od-

kar je bil ustanovljen. Avstrija, ponižana, toda ne uničena, se je vnovič dvignila zoper samosilnega francoskega cesarja Napoleona I., in prav avstrijski vojskovodja, nadvojvoda Karl, »premagalec nepremaganega«, je prvič pobil oholega Korza.

Po nesrečni bitki pri Eggmühl (Eggmühl, čitaj: Ekmil, jugovzhodno od Regensburga na Bavarskem) dne 22. aprila 1809. leta se je namreč dne 21. in 22. maja 1809. leta bila slavna bitva pri Aspernu, kjer so se avstrijski vojaki po besedah Karlovih izkazali za prve vojake na svetu.

»Jutri bo bitva; usoda vsega cesarstva je zavisna od nje. Jaz bom storil svojo dolžnost in pričakujem prav to od vojakov.« Tako se je glasil ukaz, s katerim se je na večer pred usodno binkoštno nedeljo 1809. leta nadvojvoda Karl obrnil do svoje vojske. Te pomenljive besede so vsi bojniki sprejeli z nepopisnim navdušenjem. Kako izborni jih je razumel naš polk, je sijajno pokazal v vroči borbi obeh nastopnih dni!

Na binkoštno nedeljo ob štirih popoldne, je avstrijska prednja vojska pred vasjo Aspern trčila ob sovražnika in ga po kratkem, a ljutem boju prisilila, da se je umaknil v vas. Prve hiše so si naši vojaki osvojili kaj hitro; vsi poznejši navali pa so se razbijali ob trdovratnosti francoskih branilcev. Dočim sta dve naši bateriji sipali smrtonosne krogle, je naposled naš polk silovito udaril na Aspern. Med gorečimi hišami, katerih gosti dim je dušil bojnike, so posekali vse, kar je hotelo razljučenim junakom zastaviti pot. Ko pridero do cerkve, dobi nadporočnik Schuffenhauer (čitaj: Šufenhaver) povelje, naj prežene sovražnika z ulice na levi strani cerkve. Schuffenhauer nemudoma izvrši to zapoved; toda skoro se vrnejo nasprotniki z večjo močjo. Tri krogle obenem zadenejo hrabrega poveljnika, da se zgrudi na tla. Že so se umikali naši vojaki. Kar plane narednik Uhlich (čitaj: Ulih) s tremi možmi na Francoze, jih nekaj posoka in tako otme ranjenega častnika. Naši junaki so vzeli Aspern, pa so se morali zopet umekniti, ko je došla sovražniku izdatna pomoč.

Zdajci pa dojde brigadi Vacquantovi (Vacquant, čitaj: Vakáng) ukaz, naj skupno s polkom št. 17. vzame Aspern, »naj velja, kar hoče«. — »Vzamemo ga,« odgovore vojaki. Prvi bataljon našega polka se neutegoma s povešenim bajonetom požene proti vasi, toda grozen strel podere v malo trenutkih vse častnike in večino mož ali mrtve ali ranjene na tla. Zdajci plane general Vacquant z zastavo sedanjega 47. polka v vas, nadvojvoda Karl sam prihaja in zakliče omahujočim vojakom: »Srčno naprej za domovino!« Njegov pobočnik (adjutant), major knez Reuß se postavi na čelo navaljujočemu polku in se, ko precej nato ustrele konja izpod njega, požene peš dalje. Z besedami: »Deca, za mano, tudi jaz sem Reuß!« je tako neizrečno razvnel pogum našega polka Reuß-Plauenskega, da se Francozi niso mogli ubraniti naskoku. Izmed častnikov sta se tu posebno odlikovala podpolkovnik grof Bentheim (čitaj: Benthajm) in major pl. Söldner (čitaj: Seldner). — Preko prevrnjenih voz, plugov, bran, preko pohištva, drevesnih debel so drli naši junaki z glasnim krikom »hurá« kakor pogubna nevihta; niti trami, padajoči z gorečih streh, niti sovražne krogle, leteče iz vsakega okna, vsake kleti — nič ni moglo ustaviti grmečega roja! Zaman so Francozi z dvema polkoma in tremi baterijami ob 9. uri zvečer novič srdito naskočili Aspern; zaman so še ob 1. uri ponoči ponovili napad — neumorni junaki 17. in 47. polka so jih obkrat zapodili v beg.

Drugega jutra je poizkusil Vacquant preobladati tudi vzhodno stran vasi. Francozi pa so z groznim navalom podrli vse na tla in potiskali Avstrijce iz Asperna. Prvi bataljon našega polka bi se bil skoro razkropil ker so nasprotniki strahovito streljali s kartečami; zastavonosce se je zgrudil mrtev, kopica mrličev je nastala okoli omahujoče zastave. Zdajci pa prihiti nadporočnik Radichevich (čitaj: Radičevič) 42. polka in dvigne zastavo. Tako je bilo bataljonu zopet mogoče, da se je zbral okoli svojega prapora in se krepko postavil ob njem.

Sovražna vojska je bila naposled strahovito potolčena, junaški avstrijski sinovi

so pobili francoskega zmagovalca!

Pogled na bojišče je bil grozen. Vse opustošeno! Kar cele vasi so bile požgane, travniki, polja — vse razteptano! Kar v razorih je tekla kri. Strašen duh se je širil povsod. V vodnjakih so ležale kope mrličev; na stotine so jih pometali v Donav, na tisoče pokopali.

Kakšna je bila hrabrost avstrijskih čet, kaže pač najbolje izrek Napoleona samega. Ko se je namreč nekoč pozneje kralj napolitanski čudil, kako da Napoleon ni razkosal Avstrije, je dejal le-ta nejevoljen: »Molčite! Sodite kakor slepec o barvah; Avstrijcev niste videli pri Aspernu, torej niste videli ničesar!«

Izmed neštevilnih junakov v tej večno znameniti bitvi imenujemo tukaj te-le bojivnike našega polka:

Desetnik Marschner (čitaj: Maršner) je bil ranjen precej prvega dne, pa se je navzlic najhujšim bolečinam dal obvezati še-le potem, ko je bil boj dognan.

Takisto se je vedel prostak Schelle (čitaj: Želej) jako hrabro. Najsi ga je zelo skelela rana, se je vendar dvakrat prostovoljno udeležil napada.

Narednik Reiterer (čitaj: Rajterer) je ob naskoku prvi planil na sovražne nasipe in se s svojimi vojaki polastil važne postojanke.

Polkovni kapelan Gadolla (čitaj: Gadola) je v najhujšem ognju tolažil ranjene vojake, tudi sam hodil po zdravnike ali pa nosil ranjence na hrbtu iz boja.

Kadet Volžil ni hotel izročiti svoje zastave, najsi mu je bila karteča prebila ročnik in roko. Sam se je obvezal za silo, toda naposled je moral vendarle izročiti zastavo častniku, ker mu je bilo odteklo preveč krvi.

Takisto sta zastavonosca Teinzer in Stauber (čitaj: Tajncer, Štavber) zvesto vztrajala pri svojem praporu. Zgrudivši se na tla, ga je prvi branil, dokler ga je mogel; drugega pa kar niso mogli pripraviti, da bi bil odšel z bojišča, najsi je bil zadet v nogo. Še-le čez več ur, ko se že ni mogel geniti, je prepustil zastavo zanesljivim rokam in se dal odnesti iz boja.

Razgled po domovini.

Spored sestanka S. K. S. Z. pri Sv. Jakobu na Koroškem. 1. Pozdrav gostov po dohodu v Področčico. 2. Ob pol 11. uri sveta maša v župni cerkvi. 3. Ob pol 1. uri popoldne zborovanje: a) Nagovor predsednika S. K. S. Z.; b) Poročilo tajništva osrednje in pokrajinskih zvez; c) odseki v izobraževalnih društvih, razpravlja zastopnik kranjske zveze; d) društveni domovi, predava govornik s Štajerske; e) predavanja s skioptikonom, govori zastopnik goriške zveze; f) pomen izobraževalnih društev za probujo narodne zavesti, pojasnjuje koroški govornik. 4. Razni nasveti. 5. Po zaključenem zborovanju litanije v župni cerkvi. — Kosiło bo takoj po službi božji, da se zborovanje ne bo oviralo in prekinilo. — Od-

hod vlaka, s katerim se peljejo udeleženci je ob 7. uri jutraj; prihod v Področčico, do katere postaje se peljemo. Iz Področčice pa vozita zvečer dva vlaka; prvi gre ob 5. uri 56 minut popoldne, drugi pa ob 8. uri 46 minut zvečer.

Shod mladeniških Marijinih družb na Brezjah. Opozarjamo še enkrat na ta važni shod in ključemo zadnjič: Fantje, binkoštni terek (oziroma v ponedeljek popoldne) — vsi na Brezje! — Da se bo vedelo, katere družbe so zastopane, naj se vsaka družba, ko dojde, priglasí v žagradu, kjer se bodo vpisale vse udeležene družbe. Torej, fantje na Brezje, če mogoče, do zadnjega vsi!

Drugi slovenski protialkoholni kongres, ki je bil v zadnji številki napovedan,

je z nedelje 6. junija odmaknjen na 27. junija, to je nedelja po kresu, ki je praznik družbe treznosti. S tem dobimo več časa, na velevažni shod se dobro pripraviti. Društva, družbe in posamezniki posvetujte in odločite se za časa, koga in koliko jih hočete poslati kot svoje zastopnike na ta shod.

Sijajna zmaga naših štajerskih somišljenikov. Nismo pričakovali, da se bodo naši štajerski bratje tako hrabro držali pri deželmozborskih volitvah za kmečko skupino. A zgodilo se je. Na celi črti je zmagala »Kmečka zveza« z vsemi svojimi kandidati. Za vedno je strt liberalizem, ki je tako oholo dvigal glavo in pomno oznanjal smrt krščanskim štajerskim kmetom. Vsi kandidatje, ki so jih

priporočali celjski liberalci, so propadli obenem s podnačelnikom liberalne stranke dr. Božičem. Nič bolje se ni godilo uskokoma dr. Ploju in Zemljiču, ki sta zapustila zmagonosno zastavo »Kmečke zveze« in pogegnala k liberalcem. Kmetje so jima izrekli nezaupnico s tem, da sta dobila le malo število glasov. Izvoljeni so bili sledeči možje »Kmečke zveze«: V sodnem okraju Šočanji, Slovenji gradec, Marenberg: **dr. Karol Verstovšek** z 1036 glasovi, liberalec Božič je dobil 395 glasov; v sodnem okraju Celje, Vransko, Gornji grad, Laško: **dr. Ivan Benkovič** in **Alojzij Terglav**; v sodnem okraju Brežice, Sevnica, Kozje: **dr. Fran Jankovič**; v sodnih okrajih Slov. Bistrica, Konjice: **Peter Novak**, posestnik; v sodnem okraju Maribor, Št. Lenart, Gornja Radgona, Ljutomer: **Franc Robič** in **Ivan Roškar** (uskok Zemljič je dobil neznatno število glasov); v sodnem okraju Rogatec, Smarje: **Jakob Vrečko**, kmet na Ponikvi. V ptujsko-ormoškem okraju sta zmagala župnik **Ozmeč** in župan **Meško**. Propadli so liberalci Franc Goričan, Kolarič, dr. Karba, dr. Božič, Ivan Malus, Maks Berlig ter kandidati Štajercijancev Kresnik, Senekovič, Koser in Kališnik ter uskoka dr. Ploj in Zemljič. Najprvo so oznanjali listi, da pride dr. Ploj v ožjo volitev. To je bilo zadnje upanje liberalcev, a že v sredo, 19. t. m., je bil uradno potrjen Plojev popolni poraz. Gg. Ozmeč in Meško sta dobila skoro 800 glasov več nego Ploj in Kolarič. Dr. Ploju ne kaže v teh razmerah drugega nego položiti tudi državnozožorski mandat v roke kmetov, ki so mu izrekli sedaj veliko nezaupnico. Ali bo izvajal dvorni svetnik posledice?

Vesetje v Ljubljani radi zmage naših štajerskih somišljenikov je bilo na naši strani velikansko in splošno, dočim so liberalci hodili potepeni in klavni od »Katoliške tiskarne«, kjer je bilo nabito na deski veselo poročilo o slavni zmagi »Kmečke zveze«. V znak veselja je ponosno plapolala slovenska trobojnica tri dni na krasnem poslopju »Katoliške tiskarne« ter naznanjala Ljubljani sijajno zmago. »Slovenski klub«, v katerem so zbrani slovenski krščanski državni poslanci je poslal ta-le pozdrav: »Slovenski klub« iskreno častita štajerskim somišljenikom na sijajnih uspehih. S ponosom in občudovanjem gledamo osobito na delo štajerskih tovarišev iz našega kluba. Bog živi zavedne volivce in blagoslovi delo poslancev! Z Bogom za ljudstvo! — Dr. Šusteršič. — Tudi naš list »Domoljub«, ki ima na Štajerskem lepo število naročnikov, se veseli te krasne zmage in kliče vrlim volivcem trikratno »Slava!«

Iz Št. Ilja, onega zavednega kraja, kjer se Slovenci bore pogumno kot levi proti sovražnim Nemcem, se piše povodom minolih volitev: Živio naš zasluzni poslanec dr. Korošec! Tako kličemo navdušeno vsi tukajšnji Slovenci. — Dne 7. maja je pokazal Št. Ilj svoje pravo krščansko lice. Čez 200 glasov je bilo v naši župniji oddanih za našega ljubljenca dr. Korošca. Socialni demokrat je dobil v celi župniji komaj borihi deset glasov. Razmerje po občinah: Št. Ilj Korošec 80,

Kitak 4, Pišek 2, Brus 2, Selnica ob Muri Korošec 70, Kitak 1. Ceršak Korošec 29, Senekovič 1. Cirknica Korošec 35, Kitak 5. Iz Dobrenja pa ni natančnega poročila, vendar je tam vse naše. Torej meja je govorila! Pri agitaciji so se izkazala posebno naša dekleta, pa tudi fantje naši! Ko bi »Dekliške zveze« povsod tako vro delale kot naša pri volitvah, bi Slovenija drugače izgledala. Ponekod se samo hvalisajo po časnikih s svojimi »shodi«, a praktičnega pa nič ne izvršujejo! Vsa čast našim šentiljskim mladenkam! — Dobro ljudstvo imamo na meji: celo 80letni starčki se niso bali dolgega pota na volišče in so nam pomagali. Torej, rojaki, ne pripustite, da bi se v Št. Ilju poteptal od »Südmarke« ta vrli slovenski rod: možje in žene, fantje in dekleta, ki imajo toliko vztrajnosti!

Vrta štajerska mladina. O tej piše po volitvah »Slovenski Gospodar«: Naša mladina se je izkazala pri minolih volitvah zopet kot izredno zavedna ter marljiva. S kakim navdušenjem, ljubeznijo in spretnostjo nam je pomagala v volivnem boju, to zna ceniti le tisti, ki je vse to opazoval in stal ž njo v neprestanem stiku, toda zahvaliti se ji ne more nihče dovolj. Zahvala ji naj bo uspeh njenega dela, uspeh dobre stvari! Živeja naša mladina!

Ogenj na Bledu. 16. t. m. je gorelo v Zagoricah pri Bledu. Pogorela je vozarnica izvoščeka Pogačarja. Tudi sosednje hiše so se začele že vneti. K sreči so ogenj odvrnili, da ni šla vsa vas. Kako je nastal požar, še ni dognano.

Modras je pičil orožnika. Dne 13. t. m. je orožnika Srečka Vidmarja iz Št. Janža na Dolenjskem, ko je bil v službi, pičil modras. Ranjenec se je dal prepejati v Mokronog po zdravniško pomoč; pri dohodu je izgubil zavest in se boril s smrtjo. Prvo pomoč je dobil na orožniški postaji od svojih tovarišev in pozneje od zdravnika; upati je, da okreva.

Ustrelil se je v Frontenacu v Ameriki 21 let stari Slovenec Ivan Račič, doma iz Krškega na Kranjskem. Vzrok nesreče mladeničeve smrti je doslej še nepoznan.

Vojaška slavnost se je vršila v soboto in v nedeljo na Predilu in v Naborjetu, in sicer v spomin bitke naše armade s Francozi, ki se je vršila pred sto leti, pri kateri so se naši vojaki hrabro držali in jih je mnogo tudi padlo. V soboto je maševal v Naborjetu škof dr. Kahn, v torek na Predilu pa goriški knez nadškof dr. Fr. Sedej.

Od »Zadružne zveze« v Celju je odstopila tudi hranilnica in posojilnica v Šmihelu na Koroškem in se priklopija ljubljanski »Zadružni zvezi«. To je v kratkem času že tretja večja posojilnica, ki je obrnila hrbet liberalnim Celjanom in pristopila k »Zadružni zvezi« v Ljubljani, od koder edino moremo pričakovati gospodarske pomoči. Le proč od liberalne celjske »Zveze«!

V katoliško cerkev je prestopil iz judovstva gospod Leopold Aufricht, železniški inženir, rojen leta 1873, in je bil dne 18. maja, zjutraj ob pol 7. uri pri sv. Petru v Ljubljani slovesno krščen in med

sveto mašo prvokrat obhajan. Boter je bil gospod Smolič, postajni načelnik v pokouju.

Slovenski mladeniči! Binkoštni torek bo mladeniški sestanek k Mariji Pomocnici na Brezje. Kdor le more, naj pohiti ta dan na Gorenjsko!

Sveti oče katoliškemu dijaštvu. Pa-pež Pij X. je sprejel udeležence katoliškega dijaškega shoda, ki te dni zboruje v Rimu, v svečani avdijenci in je odgovoril na udanostno izjavo, ki jo je bil prebral dr. Carletti, v daljšem govoru, ki je v njem zlasti povdarjal vzajemnost znanosti in vere. Veda in vera, je dejal sveti oče, sta peroti, ki se ž njima duh dvigne kvišku do spoznanja resnice. Ni res, da bi cerkev ovirala napredek znanosti, marveč je imela učenjake vedno visoko v časteh. Seveda, tisti takozvani katoličani, ki pod pretvezo zgodovinske modroslovne kritike prepajajo vse z duhom zanikanja in menijo, da s tem pospešujejo prosveto, ki bi odgovarjala modernim razmeram, so na krivi poti. Laste si pravico napadati avtoriteto, a se pri tem opirajo le na lastno sodbo, ali pa na sodbo ljudi, ki niso merodajni. Naj jih svet smatra za odlične može; v resnici iščejo le svojo slavo. — Govor je trajal približno pol ure in je napravil na dijake globok vtis.

Socialni demokrati kot delodajalci. Kako malo resno jemlje sodrugi svoje lastne nauke o socialni pravičnosti, kadar imajo sami gospodarske vajeti v rokah, kažeta ta dva slučaja. Soc. dem. uprava ljudskega doma v Lipskem je odpustila nedavno večje število kurjačev-sodrugov. Nato je izdala zveza strojnikov in kurjačev letak, v katerem napada svoje lastne rdeče voditelje in pravi, da so bili oni kurjači odpuščeni radi tega, ker si niso pustili vsega dopasti in so zahtevali ure-ditev delavnega časa! Kurjači so morali delati 70 ur na teden; nedeljskega počitka sploh ni bilo, le enkrat na teden je bil en popoldan prost. Razven kurjačev so rdeči krvosesi odpustili tudi one strojnike, ki niso hoteli takoj nadomestiti odpuščene kurjače. Za odpuščene se je zavzela strokovna organizacija — a zaman. Masno plačani voditelji pač nimajo srca za bedne sodruge, če so sami na krmilu. Delavci, odprite vendar svoje oči! — Kako skrbni so za revne uslužbence, so pokazali rdeči magnati tudi v Langenbergu na Saškem, kjer je večina občinskega sveta v njihovih rokah. Ta rdeča večina je namreč odbila prošnjo občinskih nastavljenecv za draginjsko doklado z utemeljitvijo, da ni nikake draginje. Drugod pa se povsod vsiljujejo revnim stanovom za zastopnike njih koristi; hinavci! Sicer ne spada ta dopis ravno v ta oddelek, a priobčili smo ga, da bodo delavci, ki prav radi prebirajo naš list, spoznali svoje prijatelje — socialiste. Taka svoboda se nam obeta v bodoči (?) socialistični državi. Sedaj pa hodijo rdeči voditelji okoli in »farbajo« ubogo delavstvo, da jim donajajo težko prislužene novce. Drugod so že spoznali te rdeče pijavke, upajmo, da pride pravo spoznanje tudi med slovensko delavstvo, ki ga tare sedaj še socialistični jarem.

Išče se Ana Špolar iz Kompolj. Odšla je lansko leto služiti. Kdor jo pozna in vé, da je biva sedaj, naj-naznani županstvu v Kompoljah, ali pa dekleta opozori, da se sama zgleda, ker ji ima županstvo nekaj važnega v njeno korist povedati.

Kranjski zadružni inštruktor. Deželna zveza obrtnih zadrug je sklenila preosnovati obrtne zadruge, katerih je 43 na Kranjskem. Ustanoviti hoče 12 deželnih zadrug, v vsakem okrajnem glavarstvu pa iz sedanjih kolektivnih zadrug ustvariti deset strokovnih za eden ali več sodnih okrajev. Da pa je mogoče izvršiti to organizacijo, je potreben zadružni inštruktor, ki je obrtnikom z nasveti in dejanjem na razpolago. Zadružni inštruktor, katerega so podrejene obrtne zadruge na Kranjskem, je z delom tako preobložen, da mu primanjkuje časa za nadzorovanje in osnivanje zadrug na Kranjskem. Zadružni inštruktor bi moral bivati v Ljubljani in biti popolnoma zmožen slovenskega jezika, da bi se mu podredile tudi zadruge v omejenih pokrajinah. Poslanec Žitnik je v tem zprašanju že opetovano posređoval v trgovinskem ministrstvu pa je vedno dobil nejasen odgovor. Sedaj so pa vložili poslanec Žitnik in tovariši tozadevno interpelacijo na trgovinskega ministra in upajo na uspeh.

O slovenskem rojaku dr. Mantuaniju, ki je dobil v Ljubljani namesto odpuščenega Walterja Schmida službo ravnatelja v deželnem muzeju, je objavila dunajska »Reichspost« za njegovo slovo jako iskav članek. Članek našteva Mantuanieva dela, ne more prehvaliti njegovih zmožnosti in obžaluje, da je izgubil Dunaj neumornega učenjaka, ki bi spadal na Dunaju na kako imenitno mesto.

Radi prepovedi nagih slik napadajo liberalni listi kranjskega deželnega predsednika Schwarza. Gonjo je začel »Slov. Narod« in pridružilo se mu je še glasilo liberalnih učiteljev in »vzgojiteljev« — »Učiteljski Tovariš«. Kot vzgojitelji bi pač morali znati, da je treba posebno nedolžno oko mladine varovati nesramežljivih podob v izložbah. Tudi v Trstu je te gnušobe povsod polno, pa se ne gane nobena oblast.

Cene tobaku zvišajo? V vladnih krogih se bavijo tudi z mislijo povišati cene tobaku. Najprej so hoteli zvišati cene cigaret, kar bi državi neslo 14 milijonov kron, a so to misel opustili. Ni pa izključeno, da vlada, ko spravi pod streho sedanjí svoj finančni načrt, stopi pred drž. zbor z načrtom o zvišanju cen tobaku.

Nalezljiva bolezen na Vipavskem. V Gaborjah na Vipavskem se je pojavila nalezljiva bolezen otrpnenja tilnika. V dveh dnevih umrli so trije, med temi 22-letni mladenič v 12 urah. Trideset bolnih leži. Tilnik začne mrzeti, slabosti jih obhajajo in kmalu nastopi smrt. Dvajset orožnikov obdaja občino, da se bolezen ne zanese drugam.

»Domovina«, krščansko slovensko izobraževalno društvo v Gradcu, je postalo liberalno. Na zadnjem občnem zboru so v pravilih črtali vse, kar je bilo krščanskega. V ta namen so v zadnjem času sprejeli v društvo vse polno liberalnih štu-

dentov, ki so glasovali za spremembo pravil v tem smislu. Ta sprememba seveda ne bo motila krščansko mislečih Slovencev v Gradcu, da si ne bi osnovali svojega društvenega življenja tudi brez »Domovine«.

Koroška krščansko-socialna zveza je imela v Celovcu občni zbor, na katerem se je poročalo o sedanjem in bodočem delovanju njenem. Na zboru je govoril tudi zastopnik kranjske »Zveze« č. g. Janez Traven iz Ljubljane.

Služba deželnega sirarja je izpraznjena. Kdor se za to službo zanima, naj vloží čimpreje svojo z dokazili opremljeno prošnjo na deželni odbor ter naznani obenem svoje zahteve glede plače. Znanje živinoreje je potrebno.

Ij Odprava majnikovih šolskih izletov. Učiteljski zbor neke tukajšnje deške ljudske šole se je iz utemeljenih razlogov izrekel za opustitev običajnih majnikovih izletov; v prvi vrsti pa vsled težko vzdržljive discipline.

Iz Doline pri Trstu. Hudo zimo smo preživeli. Huda je bila, ker je bilo mraz, še bolj huda pa, ker ni bilo s čim živeti. Po naših vaseh je polno žlahtne brežanke, izvrstnega vina, ki se je prejšnja leta prodajala nad 40 K, a letos se norčujejo iz nje. Največ se prodaja po 30 K. Kdor bi želel kupiti, naj se obrne na podpisane, ki mu bo drage volje posređoval. Sodov se tu ne dobi. Zadnja postaja je Boršt na progi Trst-Kozina-Herpelje. — Jožef Volk, kaplan v Dolini pri Trstu.

Za tamburaše: »Bom šel na planince.« Potpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburaški zbor zložil Marko Bajuk. Cena 3 K. Ljubljana 1909. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Tamburaši, veseli boste te nove zbirke. Lep šopek, povit iz deseterih narodnih pesmi, ki so preprosto, pa vendar ne enolično, ampak ponekod kar živahno harmonizirane. Celo lahke imitacije je gospod Bajuk poskušal semtertja; tudi prehodi, oziroma med- in poigre se kaj lepo strinjajo v eno celoto. Seveda, kakor tamburaški zbor ni umeten orkester, tako tudi skladb zanj ne moremo meriti s stališča visoke umetnosti; to pa lahko rečemo: g. Bajuk je storil, kar se je storiti dalo za tamburaški zbor s posameznih pesmi, ki se tudi posamič lahko igrajo. Gotovo je pa, da bo ta potpuri kot tamburaška skladba prav dobro učinkoval.

Belokranjecem, njih sosedom in vsem prijateljem narodnega slovstva priporočamo novo knjigo g. župnika Ivan Šašelja »Bisernice« iz belokranjskega narodnega zaklada, II. del. Že I. del teh »Bisernic« je bil sprejet povsod z navdušenjem, tako bo gotovo tudi II. zvezek. Dvajset let živi g. pisatelj Šašelj med belokranjskim narodom, pozna vso njegovo dušo, njegovo mišljenje, njegovo čustvovanje. Pisatelj ni nabiral samo kot znanstvenik, ki gre večkrat mimo najlepših stvari kakor slepec, ampak kakor mož, ki ljudstvo ljubi in zato umeva — umeva njega najlepše zaklade. In zato so »Bisernice« res biseri slovenskega narodnega slovstva. Zato je delo g. Šašelja, ki je nabral silno

mnogo narodnega blaga, ne le zanimivo, ampak tudi velike važnosti. Drugi del se nekoliko od prvega razlikuje in sicer v tem, da so skoraj vse narodno blago zanj nabrali in zapisali Šašljovi župljani sami. Kakor I. zvezku, je tudi drugemu dodejan obširen slovarček, ki hrani premnogo zanimivega besednega gradiva. Od prvega zvezka se pa drugi posebno s tem odlikuje, da ima dodejane lepo izvedene podobe, ki predstavljajo belokranjske narodne noše in skupine, kakor so jih sestavili za dunajski jubilejni spreved. Knjiga obsega pregovore, pesmi najrazličnejše vrste, pobožne in šaljive; nadalje vraže in običaje ter pravljice. Brezdvoma poseže vsak Slovenec po »Bisernicah«. — Cena 2 K 60 h, za broširan in 3 K 60 h za vezan izvod; na razpolago je tudi prvi zvezek, ki velja broširan 2 K, vezan pa 3 K. Dobi se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Umrl je po mučni bolezní v Novem mestu v frančiškanskem samostanu č. p. Viljem Vindišar, gvardijan. Kako priljubljen je bil med Novomeščani, med katerimi je preživel nad dve desetletji, je pokazal njegov pogreb. Vse mesto se ga je udeležilo. Naj počiva blagi g. pater v miru!

Srebrno poroko je obhajal te dni Šmartnem pri Litiji ondošni cerkvenik Matevž Osredkar s svojo soprogo. Dolgoletnemu naročniku našega lista kliče mo: Na mnoga leta!

Vesele binškošne praznike želi uredništvo »Domoljuba« vsem cenjenim naročnikom in bravcem!

Na Dunaju se je vršil shod nemških avstrijskih kmetov. Tako krasnega shoda še ni videl cesarski Dunaj. Nad 25.000 kmetov je bilo navzočih. Vsi so se soglasno izrekli za starostno zavarovanje.

V trgovsko in obrtno zbornico kranjsko je bil v zadnji seji izzreban mesto umrlega Ditricha iz Postojne trgovec Zorec iz Ljubljane, somišljenik S. L. S., ki ima sedaj v zbornici osem zastopnikov.

Naše prireditve. Binkoštno nedeljo je mladeniški sestanek notranjskih in goriških mladeničev v Vipavi. Tega sestanka se udeleže tudi »Orli«, ki bodo nastopili pri javni telovadbi. — Binkoštni ponedeljek je mladeniški sestanek na Krki na Dolenskem. — Prihodnji terek imajo vse slovenske Marijine družbe shod na romarski božji poti na Brezjah. Mladeniči, udeležite se po moči teh važnih prireditiv!

V ljubljanski stolnici bodo premil. g. knezoškof podeljevali sveto birmo binkoštno nedeljo po veliki sveti maši, ki se prične ob pol desetih dopoldne in popoldne ob treh. V ponedeljek po veliki sveti maši, ki se prične ob desetih. Botri naj poskrbe, da bodo birmanci navzoči tudi pri zadnjem blagoslovu.

Postojna je vsled cesarjevega dovoljenja povzdignjena v mesto. V Postojni vlada radi tega vsesplošno veselje.

Važna stoletnica. Vsoboto je minilo sto let, kar se je naša avstrijska armada pri Aspernu merila z mogočno Napoleonovo vojsko in jo premagala. Po celi državi so se vršile slovesnosti. V Ljubljani

je imelo vse vojaštvo »v Zvezdi« slovesno sv. mašo, katero je opravil vojaški kurat č. g. Maračič. Pri sv. maši je bil navzoč deželni predsednik baron Schwarz, deželni glavar pl. Šuklje, stojni kapitelj zastopan po mil. gg. proštu Sajovicu, dekanu Kolarju in kanonikih Kajdižu, dr. Karlinu in Fettichu in zastopniki redovne in svetne duhovščine.

Mesec Jezusovega Srca — pri jezuitih v Ljubljani. Mesca junija bo v kapeli sv. Jožefa pri jezuitih v Ljubljani vsak dan pobožnost v čast Jezusovemu Srcu kakor je meseca maja v čast Materi božji. In sicer bo vsak delavnik zjutraj ob 5. pridiga in sv. maša, ob nedežljah in praznikih pa popoldne ob 5. pridiga in litanje. Castivci Jezusovega Srca, poslužite se lepe prilike!

Katoliško politično društvo se je ustanovilo za loški sodnijski okraj s sedežem v Škofji Loki. Predsednik mu je zdravnik g. dr. Hubad.

V ljubljanski okolici so se pojavili zadnji čas zopet štirje novi slučajji pasje stekline, zato so še vedno v veljavi stroge odredbe glede psov.

Čebelarški shod se vrši binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne v Šmartnem pri Litiji v ondotni šoli. Predaval bo zastopnik osrednjega čebelarskega društva.

Gorenjske novice.

Iz Škofje Lože.

Petdesettletnico obhaja letos dekliška Marijina družba v Škofji Loki. Ustanovljena je bila leta 1859 od tedanjega nunskega kateheta Jožefa Krčon, ki je umrl pred nekaj leti kot župnik v Predosjih. Vseh udov v 50 letih šteje družba do dva tisoč. Kaj ne, lepo število! Ker do zadnjih petnajst let ni bilo Marijinih družb po Kranjskem, so pristopale dekleta z vse Gorenjske, a tudi iz drugih delov naše dežele k loški Marijini družbi. Sedaj hvala Bogu je drugače, ko ima loška jubilarinja skoro v vsaki župniji mlado sestrico. — Koliko dobrega je storila v 50. letih! Koliko dobrih, krščanskih mater je vzgojila, koliko deklet obvarovala pred pogubo in spridenostjo na potu poštenosti! A tudi za redovni poklic je bila loška dekliška družba dobra pripravnica. Nič manj kot 70 bivših družabnic je vstopilo v razne redove, kjer delujejo kot učiteljice v šoli ali strežejo bolnikom v bolnišnicah. Rednih udov šteje zdaj loška Marijina družba do 300, navzlic temu, da je zadnja leta veliko družbenic prestopilo k novo ustanovljenim družbam v domačem kraju. Torej akoravno že stara po letih, vendar je še enako živahna in delavna kakor pred 50 leti! — Kako bomo praznovali 50letnico? — Z duhovnimi vajami o Binkoštih, katere bo vodil eden izmed PP. jezuitov iz Ljubljane v nunski cerkvi. Začno se v petek pred Binkoštni ob 7. zvečer. Vabijo se poleg domače dekliške Marijine družbe k duhovnim vajam tudi vse bližnje dekliške družbe in posebno vse bivše družbenice.

Skupno sv. obhajilo bo binkoštni ponedeljek. Ob ugodnem vremenu gre loška Marijina družba binkoštni ponedeljek popoldne v družbi bližnjih sestric z zastavo k Materi Božji v Cerngrob.

g Katoliško politično društvo v Škofji Loki se je ustanovilo in začelo delovati. Sedež ima v Škofji Loki, delokrog obsega ves loški sodnijski okraj. V odbor so voljeni: Predsednik: dr. Ivan Hubad, okrožni zdravnik; podpredsednik Josip Hafner, svetnik trg. zbornice in lesni trgovec; tajnik A. Šinkovec, župnik; blagajnik Franc Sušnik, gostilničar; vsi v Škofji Loki. Odborniki: Gašper Trilar, župan starološki, Jakob Rupar, posestnik v Bodovljah, Gašper Bernik, posestnik v Puštalu, Ivan Mikuž, kapelan starološki.

g Mladiška Marijina družba v Škofji Loki je dobila svojo zastavo. Blagoslovila se bo na nedeljo sv. Trojice, dne 6. junija ob 9. dopoldne. Vabijo se k tej slavnosti vse bližnje Marijine družbe, izobrazovalna društva in telovadni odseki »Orli«.

Iz ljubljanske okolice.

Tomačevo. Nesrečne smrti je umrl vrli gospodar Janez Srakar. Vračal se je s konjem od Save, kamor je vozil »šoder«, konj skoči in Srakar pade z voza na glavo. Bil je na mestu mrtev. Pokojni je bil ud šentpeterske Marijine družbe in prvi mlíč v družbi, ki ga je spremlja z zastavo k pogrebu.

Šmartno ob Savi. Občinske volitve so tudi k nam prinesle nekaj življenja. Začeli smo spoznavati liberalce, socialne demokrate in pa tudi hinavce. V nedeljo smo imeli pri Kebru shod, na katerem je dr. Pegan lepo razlagal potrebe kmečkenga stanu in povedal kako hoče Slov. Ljudska Stranka tem potrebam odpomoči. Govoril je tudi naš poslanec Dimnik, Ravnihar, ud izobrazovalnega društva na Selu in Vidmar iz zelene jame. Navdušenje za volitve je bilo veičko.

Moste. Napredek se kaže tudi pri nas. Moste rastejo. Ivan Oražem jih širi, ker zida hišo. — Tudi sicer vidimo napredek. Medsebojni sovražniki se spravljajo med seboj. Socialni demokratje in liberalci so zlezli skupaj. Ni še dolgo, kar so moščenski liberalci zmerjali Zeleno jamo z be-rači, in nekega drugega pa s svinjskim kraljem. Danes se pa objemajo. Mi gremo naprej.

Vodmat. Občinske volitve strašijo po našem obširnem koncu. Socialni demokratje begajo ljudi in pravijo, da imajo zmago že v žepu. Pa to ni res. Rdečkarji hočejo le ljudi v strah spraviti, da bi ostali doma, ne šli volit in mislili, saj nič več ne pomaga. Pa le nikar se ne dajte ostrašiti. Marsikdo si bo premislil, predno bi šel volit surovine kakoršne so socialni demokratje. Ni še dolgo tega, kar je socialni demokrat napadel v gostilni uda katol. izobrazovalnega društva na Selu. Ker ga z besedo ni mogel ugnati, ga je mislil s kozarcem. Vrgel je nanj kozarec, ki je zadel v komolec tako, da se je razbil. To je oikanost. In taki ljudje naj vodijo občino. Nikdar! Pečat surovosti ste si

pritisnili na čelo, in nobeden več ga vam ne izbriše. — V nedeljo smo imeli shod pri Pečarju. Dr. Pegan je zelo poljudno razložil program Slov. Ljudske Stranke. Poslušalci so bili zelo zadovoljni.

Štepanja vas. Naš vodovod je vendar prišel v tir. Zadevo ima že v rokah deželni odbor. V tir je spravil stvar naš župan Korbar.

Hrušica. Naša šola stoji tu na polju kakor zapuščena vdova. Brez voditelja je že celo leto. Pa se še vedno nihče ne zgane. Škandal, da so nam postavili za voditeljico osebo, ki ima prej skrb voditi družino kakor pa našo šolo. Čemu ste pa nadzorniki in poslanci? Nam se zdi, kakor da bi se vse oblasti iz nas norca delale; češ, Hruševci so z vsem zadovoljni, zato naj se pa pase na naši šoli učiteljice vdove družina, čeprav trpe drugi otroci in vasi škodo. — Čudno se nam zdi, da se učiteljici voditeljici še ljubi pri nas biti, ko jo gledamo kakor ščurka v ješprenju.

Bizovik. Smrt pobira pri nas kar mlade može. Ni še dolgo, kar je umrl mož v najboljših letih, pa smo zopet zakopali drugega mladega moža Brezovarja. Lansko leto smo zakopali njegovo ženo in očeta, letos pa njega. Če bi bizovski britof govoril, bi zaklical: »Šnopec« izlite iz sodov, pobite frakeljne, pa ne bo treba tolikokrat kopati jame.«

Iz Št. Vida.

Hudobija, da ji ni enake. V kratkem času sta se zgodila v Dravljah dva zločina, katerih seveda nihče ne more hvalliti; zato pa tudi o njih poročati nismo hoteli, ker sta prežalostna. Oba poboja (Dolenc in Zdešar) pa nam glasno vpijeta: 1. Neobhodno je potrebno, da se mladeniči organizirajo v poštenih, krščanskih društvi, da se otresejo surovosti in ponočevanja; 2. taki zločini bi se ne zgodili, ko bi ne bilo šnopsa in bi bile gostilne o pravem času zaprte. Pribijemo tudi to, da sta se oba zločina zgodila ne v občini Št. Vid, marveč v občini Zgornja Šiška, kjer imajo prvo besedo liberalci in socialni demokratje, ki so pred nedavnim časom hoteli častnim občanom imenovati — ljubljanskega Hribarja. Mi ne bi o tem pisali, a izziva nas hudobija Holofernova, ki je v »Slov. Narodu« od 15. t. m. tako-le pisal: »Žrtev poboja, 19letni Janez Zdešar, ni samo s krvjo oblit, marveč ima razbito lobanjo, skozi katero so se pcedili možgani. »Slovenčevemu« dopisniku je bilo pač težko, poročati o dejstvu, da se »naše dobro ljudstvo«, ki se v trumah udeležuje raznih pobožnih prireditev in ki je tako krotko, da za dve smodki prodaja volivni glas, baš v mesecu maju s težkimi lopatami pobija.«

Namen tega peklenko hudobnega Holofernovega zavijanja je očividno: 1. Holofern hoče pred javnostjo očrtniti, oblatiti in se maščevati nad šentvidskim ljudstvom zato, ker noče postati liberalno in svobodomiselno, marveč vključ prizadevanju liberalcev ostane verno in pobožno. 2. Holofern se norčuje iz vernosti in pobožnosti, češ, čim več pobožnosti, tem več podivjanosti.

Samo hudobnež, kakoršen je Holofern, more napisati kaj takega. Holofern

pa se čisto lahko prepriča, da so se ravno ti pobijavci prav malo ali pa nič udeleževali pobožnosti vernega ljudstva, pač pa so prav pridno obiskovali tiste gostilne, s katerimi je Holoferu v ozki prijateljski zvezi.

Na sumničnja o smodkah pri volitvah ne odgovarjamo. Kdor je bil na volišču in opazoval nastop liberalcev, ta je videl dovolj. Kdor pa še sedaj ni spregledal, naj še zanprej ostane slep in čaka rešitve od Holoferna. Čakal bo dolgo, dolgo, pa videl ne bo, kdaj pride Judita..

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Voklo pri Kranju. Naše izobraževalno društvo se vedno živahneje giblje. V nedeljo, 9. in 16. maja, so igrale dekleta smešnico »Čašico kave«, fantje pa »Kmet in fotograf«. Kakor že večkrat, tako so pokazali igralci tudi sedaj, da jim vloge ne delajo težave. Kajti vse vloge so bile prav izborno rešene. Posebno pa moramo pohvaliti g. Rebučo in njeno služkinjo. Pa tudi fantje so pokazali, da se ne dajo prekositi od deklet. Jako lepo so predstavljali smešnico »Kmet in fotograf«. Gledalcem je posebno ugajal kmet iz Palovč, ki je svojo vlogo res prav izborno rešil. Vsi igralci so želi burno pohvalo pri vseh navzočih. Pri igri je sodeloval domači društveni pevski zbor, ki nam je zapel dve mični pesmici, za kar gre posebna pohvala g. pevovodju. Veselica je izpadla zelo ugodno v zadovoljnost igracev in mnogobrojnih udeležencev. Pa tudi žeteli bi bilo, da bi pristopilo nekoliko fantov k telovadnemu odseku, ki se je ustanovil v Šenčurju. Poštenih fantov je dovolj, pa imajo kar nekaj strah pred odsekom. Torej fantje! pogum velja! Z vztrajnostjo se vse doseže.

g Bralno društvo v Naklem ima krog petdeset oseb broječi mešani pevski zbor, katerega je v kratkem času mojstersko izvežbal g. organist Kramaršič in ki je prvič nastopil v narodnih nošah pri predstavi »Najdene hčere«. Uniforma našega Gorenjca je in ostane njegova narodna noša — petje pa njegovo veselje. Dekleta, ki so sodelovala pri igri, zaslužijo vse priznanje.

g Poročil se je dne 17. t. m. g. Josip Jeglič, učitelj v Selcih pri Škofji Loki z gđc. Miciko Šlifer. Cestitamo!

g Iz Žabnice. Na binkoštni pondeljek ob 3. uri popoldne priredi naše k. s. izobraževalno društvo krasni petdejski igrokaz: Lurška pastirica. Na vspredu je tudi deklamacija Sardenkove »Samostanske lilije«. Prireditev bo javna. Vstopnina: Sedeži 40 h, stojišča 20 h. Društveni člani plačajo polovico. Preplačila se hvaležno sprejmejo. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Komenda pri Kamniku. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, 20. junija t. l. slovesno otvoritev »Društvenega doma« s sledečim sporedom: Daljni gostje pridejo s kamniškimi vlakom na postajo Jarše-Mengeš zjutraj ob 8. uri 23 min. Ob ¼10. dopoldne je sprejem gostov pri »Gasilnem domu« v Komendi; od tam spreved k farni cerkvi, kjer bo slovesno opravilo; potem blagoslov »Dru-

štvenega doma« po deželnem poslancu g. dekanu Lavrenčiču in govor drž. in dež. poslanca dr. Kreka. Opoldne skupno kosilo za zunanje goste pri A. Mejaču. Popoldne ob 4. uri javna telovadba Orlov, nato ljudska veselica s srečolovom in godbo. Bližnja društva se prosijo, da pridejo z zastavo. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Srednja vas v Bohinju. Na Vnebohod je priredil Orel veselico s petjem, igro »Za letovišče« in srečkanjem. Obnesla se je precej dobro, samo žal, da je bila udeležba od strani mož in fantov kaj slaba — lahko si jih skoraj seštel na prste. Precej pa se jih je udeležilo s Koprivnika. Pri tej priliki izreka telovadni odsek vsem, ki so darovali dobitke, najtoplejšo zahvalo! — Pri sv. Duhu ob jezeru se je začelo graditi letovišče, ki bo v prvi vrsti namenjeno za duhovnike. Stavba bo pravi kras ondotne okolice, a tudi velikega pomena zlasti za duhovnike, kateri si žele ob prostem poletnem času nekoliko počitka v hladnem planinskem zraku. Pripravno bo tudi za maševanje, ker je takoj zraven cerkva sv. Duha. Do izvira »Savice« je odtod peš le še poldrugo uro. Velezanimivo cerkev sv. Janeza ob jezeru popravljajo. Da le ne bi preveč trpele pri tem starinske gotiške slikarije. — Sadja bo letos v Bohinju zopet veliko, ako snemo verjeti cvetju. Bog varuj kake nesreče!

g Našel je veliki četrtek nekdo v Škofji Loki v železniškem vozu III. razreda precej veliko svoto denarja. Najbrž jo je zgubil kak delavec, ki se je vračal domov. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi pri postajnačelniku v Kranju ali pa pri Franc Gartnerju na Jamniku pri Kropi.

Iz Hotavelj pri Gorenji vasi. Pred par leti je prišel iz Otaleža na Goriškem na Hotavljje gostilničar Ivan Brejc. V Otaležu je bil znan kot eden najhujših agitatorjev liberalne stranke. Tu sicer ni jako glasan, vendar ima naročene liberalne časopise, in ima ples skoraj vsak teden. Oboje skupaj ne bo imelo dobrih nasledkov, posebno ples že sedaj slabo vpliva. Zato vprašamo danes javno: Kdo je kriv vednega plesa na Hotavljah ali sploh v tratarski občini? Če daje županstvo tako pogosto licence, potem je krivo županstvo. Če jih ne daje, zakaj potem ne naznani takih gostilničarjev glavarstvu, ko mu je vendar znana postava, da se ples brez licence ne sme vršiti? Čudno se nam zdi tudi, da orožniki o teh plesih tako malo zvedo. Ali ni orožnikom znano, da se ples tudi s porabo gramofona ne sme brez licence vršiti? Ali ni dolžnost orožnikov, gostilne v tem oziru nadzorovati? Kako orožniki to svojo dolžnost izpolnjujejo, ko se vrši ples za plesom brez licence? Ali je res mogoče, da ne zvedo o stvareh, ki so splošno znane? Mi davkoplačevalci zahtevamo, da tudi za gostilničarja Brejca velja postava, in pozivljamo županstvo in orožništvo, da že vendar enkrat napravita v tem oziru red. Če ne bo pomagal ta opomin, se bomo obrnili drugam za pomoč.

Smartno pod Šmarno goro. Čuden slučaj! Umrla sta isto uro in bila pokopana tudi isto uro 23. maja v Šmartnem nečak in stric Jožef pa Matej Šuštar. Ne-

čaku Jožefu Šuštar so priredili bratje »Orli« krasen spreved, ki je zanimal občinstvo. Udeležili so se spreveda po odposlanstvu šentvidski bratje »Orli«, ki so v zalih društvenih krojih oblečeni dvignili in nosili umrlega bratca. Pred hišo žalosti in na pokopališču pa so zapeli krasne žalostinke vrli mladeniči v slovo ljubljenu bratu Jožku. Bog mu daj nebesa, našim odsekom pa mnogo njemu podobnih članov!

Dolenjske novice.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Velikih Lašč. V zadnjem času smo imeli tri občne zборе. Dne 9. maja je bil občni zbor hranilnice in posojilnice. Od lanskega leta imamo zaznamovati zelo velik napredek. Denarni promet za l. 1907 je bil 1.200.000 kron, za pretečeno l. pa 2.400.000 K. Torej se je promet podvojil. Hranilnih vlog se je vložilo 430.000 K, čistega dobička je bilo 5115 K, upravno premoženje znaša 885.900 K. Hranilnica in posojilnica je pretečeno leto zidala tudi »Zadružni dom«, ki stane okroglo 50.000 kron. »Zadružni dom« bo donal lepe dohodke, ker se bo poleg drugega nastanila v njem tudi tukajšnja c. kr. davkarija. Gotovo je, da bo v najbolj neugodnem slučaju stavba v 10. letih popolnoma poplačana. Hranilne vloge zaobrestuje hranilnica in posojilnica po 4¼%, hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, tako da se z obrestovanjem nič ne preneha. Imamo v Laščah še eno posojilnico, ki ima svoje prostore v Grebenčevi hiši. Pa ko bi ne visela na hiši tabla z napisom »Posojilnica«, bi malokdo vedel, da je še na svetu. Naša hranilnica in posojilnica je imela v l. 1908 denarnega prometa okroglo 2.200.000 K v eč kakor Grebenčeva. Dne 16. maja je imelo občni zbor izobraževalno društvo. Prvič se je vršil občni zbor v novi dvorani. Po čemur je društvo toliko časa hrepenelo, je zdaj izpolnjeno — imamo prav lično dvorano. Da smo mogli v dvorani napraviti v tako kratkem času vso potrebno opravilo, se moramo zahvaliti dobrim srcem. Kogar smo prosili, vsak se je odzval s kakim darom. Nekateri so darovali denar, drugi les. Vsem faranom, ki so kaj darovali bodi izrečena najiskrenejša zahvala. Častno pa moramo tudi omenjati vedno požrtvovalne Gregorce. Dasiravno tuji farani, pa so vendar od hiše do hiše potujočega nadležnega prosilca povsod z veseljem sprejeli, pa tudi pošteno smreko je vsak odrinil. Bog povrni vsem stotero! — Slikarska dela je izvršil slikar g. Josip Božič iz Ljubljane. Preslikal je dvorano in izvršil vsa slikarska dela na odru jako zadovoljivo. Nič ni težkega in pretiranega, vse je fino in z dobrim okusom izdelano. G. Božiča prav toplo priporočamo vsem društvom, ki hočejo imeti okusno slikan gledališki oder. Po občnem zboru je bilo predavanje o starostnem zavarovanju. Dne 20. maja je bil občni zbor »Kmetijskega društva«. Ko je v prejšnjem času tukaj ali tam kako kmetijsko dru-

štvo razpadlo, se je tudi pri nas marsikoga polastil strah, kaj bo z našim društvom. Osemletni obstoj društva, zlasti pa zadnji občni zbor, je pokazal, kako nespameten je bil ta strah. Društvo kaže od leta do leta lepše uspehe. Prejšnje čase so se prikazovali tudi preroki, ki so prerokovali, da bo društvo poginilo. Kje so zdaj tisti preroki? Poskrili so se, kakor se poskrijejo netopirji, ko zasije jutranja zarja . . . Posebno pa se bo zdaj društvo lahko povzdignilo, ko dobi v novem »Zadružnem domu« prostorno prodajalno, ki meri 100 m².

d Trebeljevo. Pri nas je letos izvanredno veliko hroščev, ki grozijo uničiti vse listje. Kaj bo naredil čez par let šele črv. Občinski odbor je sklenil, da mora vsak posestnik pod kaznijo 2 K nabrati hroščev vsaj en mernik, šolski otroci pa dobe za vsako kilo 4 h. Na ta način se jih bo nekaj pokončalo, in črva ne bo toliko.

d Krka. Tudi pri nas se gibljemo. O gasilnem društvu nekaj let sem nismo ničesar čuli in če ne bi videli shrambe za gasilno orodje in nek že precej zamazan napis, še vedeli ne bi, da je na Krki gasilno društvo. Odkar pa so se pojavili Orli na Krki, oživelo je z nova to društvo in želimo mu le obilo uspeha. — A sedaj k našim telovadcem. Mladi so še in ni jih ravno preveliko, a vendar bodejo nekatere v oči. Da pa bodo ti izprevideli, da niso taki, kakor oni mislijo, zato se jim hočejo javno pokazati na binkoštni ponedeljek. Ta dan priredijo namreč mladeniški tečaj v zvezi z javno telovadbo pred župniščem. Dolenjski mladeniči, prihitite zadnji dan v majniku na Krko, da boste tu videli in čuli, kako napredujejo po drugih krajih Kranjske in Slovenske mladeniči in se zbirajo v telovadnih odsekih, kjer si bistrijo um in vadijo svoje telo. Videli boste, koliko se doseže tudi brez pijače in ponočevanja. Zatorej še enkrat, dolenski mladeniči, binkoštni ponedeljek vsi na Krko!

n Iz Loškega potoka. Križev četrtek ima pri nas še nekaj posebnega. Tri dni pred vnebohodom se obhajajo procesije kot povsod. Na četrtek pa vidiš pri vsaki vasi procesijo, katero pa obhajajo naši otroci. Mladina od 7.—13. leta se iz vsake vasi zbere, izvolijo si enega, ki nosi križ, drugi se zvrstijo za njim. Pa romajo skozi vas k cerkvi. Odsprejaj eden z nenavadno resnim obrazom noseč križ, drugi pa v lepem redu v parih za njim. Eden molí rožni venec resno in počasi, drugi pa odgovarjajo. Za križem najprvo dečki nato deklice. Za red skrbi nalašč za to izvoljen nadzornik »šumašter«, pri deklicah pa »učiteljica«. Počasi se pomičejo proti cerkvi; v cerkvi se nekoliko pomoli in zapoje, potem pa zopet nazaj. Procesija pride iz vsake vasi posebej v cerkev. Tako vidiš šest do sedem procesij, ki romajo po fari. Nekaj čudnega je pri tem, da vlada takrat pri teh priredbah nenavadna resnost, mir in red, kar pri takih ljudeh navadno ni. To navado pomnijo v naši fari najstarejši ljudje. Vsekako nekaj posebnega in lepega.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n Zadnje veselice ob sklepu sezone so navadno slabo obiskane. Tega se je bala tudi »Kat. del. družba«, ki je morala letos svojo veselico še čez navaden čas predstaviti. A prišlo je drugače; ljudstva se je nabralo toliko 9. maja v »pivarni«, da godci niso dobili prostora pred odrom. Igral se je »Lumpacij vagabund«. Smeha seveda ni manjkalo.

n Komaj enkrat. Gostiničar g. Didič je začel zidati na svojem vrtu doma veliko dvorano, kakršne ni nikjer v Idriji. Delo mora biti končano že letos pred zimo. Da bi šla zidava tega toli potrebnega poslopja po sreči!

n Zidava novega poštnega poslopja dobro napreduje.

n Zmešalo se je pred kratkim nekaterim osebam v Idriji.

n Na večmesečni dopust gre radi bolezni g. rudniški svetnik Svoboda.

n Dve uršulinki ste prišli iz Ljubljane v Idrijo si ogledat hišo in prostor za bodoči deklški zavod.

n Dne 15. maja se je obhajala v Idriji zelo lepa slovesnost prvega sv. obhajila, ki ga je prejel okrog 150 šolskih otrok.

n Volitev okrožnega predsednika. Telovadni odseki iz idrijske okolice so se tesneje združili v okrožje. Predsednikom okrožja in vrhovnim nadzornikom nad temi odseki in njihovim delovanjem je bil izvoljen g. Ivan Jazbar, c. kr. paznik v Idriji. Gospod ima zmožnosti zato; tedaj pričakujemo, da bodo telovadci v vsakem oziru vedno bolj napredovali.

g Iz Žirov. Dopisnik »Notranjca« zopet nekaj rogovili. Zaletava se v Marijino družbo in klepeče o »blagoslovljenih« Marijinih hčerah. Poznamo dopisnika kot javnega lažnika. Zadnjič smo mu ponudili 100 kron, ako dokaže svojo laž glede naših »Orlov«. Niso mu dišale kronice! Danes mu obetamo 200 kron, ki mu jih bo izplačala blagajna Marijine družbe, ako dokaže svojo trditve glede Marijinih hčera! Torej po kronice! — Sploh pa, ako je dopisnik Sokol (in o tem ne dvomimo), mu svetujemo, da naj posveti v Sokolske vrste. Nam obeta naraščaj pri Marijini družbi, v Sokolskem društvu ga pa že imajo. Sami sebe glejte, saj kar gnjilega odpade iz Marijine družbe, kaj radi sprejmete v svoje vrste in pa svoje člane olike učite! — Kar pa »Orlom« očita, na to bo pa dobil že primeren odgovor v »Mladosti«. — Ako hočete imeti mir, morate najprej sami mirovati!

Iz Logatca.

n Z zgradbo »Društvenega doma« v Dol. Logatcu se je te dni pričelo. Stavba bo stala na prijaznem gričku sredi vasi, da bo od nje lep razgled po vsej logaški ravnini. — Kajpada so se tudi pri tej stvari, kakor pri vsaki, pojavili nerazsodni »nergači«, in »nergačke«, ki se hočejo tuintam prištevati k našim, pa ki se jim vidi, da prav nič ne poznajo pomena društvenega življenja in današnjih razmer. »Cerkev, cerkev popraviti,« vpijejo. Res, tudi cerkev je nujno potrebna poprave. Pa

cerkev bodo popravljali farani, »dom« pa zida izobraževalno društvo. Nergači naj pomislijo tudi to, da cerkve niti popravljati ne bo treba, če pustimo vnaprejšnje društveno življenje in če pustimo, da se bodo naši nasprotniki s svojim svobodnimilstvom razpahi po Logatcu. Ti ne potrebujejo cerkve. In če pustimo gradbo doma, jim damo priliko zato. — Sedanji prostori so pretesni, da bi se moglo društveno življenje v njih udobno razvijati. Ali naj se pa za igre, prireditve, shode, predavanja, poslužujemo gostiln? Kdo more reči, da je to izobraževalno? Spominjajte se nazaj, kakšen direndaj je bil vselej, kadar smo imeli kako prireditev na gostilni! Zato pamet! Dobrodošel je vsak dar, ki ga izobraževalno društvo dobi, bodisi v denarju, v lesu, ali močeh, toda silimo nikogar ne, naj kaj daruje. Kdor pa noče zidati s prispevki, naj vsaj z jezikom ne razdira! Naj bo vsakdo prepričan, da bo bodoči dom Dol. Logatcu v ponos, pa tudi v veliko korist!

n Kot zastopnik cerkve se je začel repenčiti proti zidanju društvenega doma poštar in eksžupan g. Mulley. Je pa že smešno, kar ta človek počne! Strahove vidi, kjer jih ni: Z zidanjem se bo trafilno cerkveno premoženje, in tega »on« ne pusti. Ta domišljavost! Pred kratkim se je g. Mulley na razne proteste podpisoval kot zastopnik S. L. S., zdaj hoče biti že zastopnik cerkve, v kateri ga že Bog zna od kdaj ni bilo. Preneumno! Če se kdo sam iz sebe norčuje, svobodno mu; le pomilovanja je vreden. Če g. Mulley ne bo dal miru, mu bomo drugič bolj jasno povedali.

Veselica Orlov, združena z javno telovadbo, se je vršila dne 16. maja in se je nepričakovano dobro obnesla. Čast in pohvala gre zlasti bratom Vrhničanom in Borovničanom, ki so izvajali na orodju najtežje vaje, ki smo jih zrl naravnost z občudovanjem. Pa ne samo to. Bratje Vrhničani in Borovničani so pokazali tudi občudovanja vredno požrtvovalnost in vzajemnost. Za prvič je bila javna telovadba napovedana na 2. maja, a vreme je bilo tačas silno slabo, pa vendar so prišli oboji. Kajpada smo prireditve morali preložiti. A tudi drugič se niso strašili pota, in so zopet prišli. Taka požrtvovalnost in vzajemnost mora roditi sad. Hvala vam lepa, vrli bratje sosedje!

Na naboru, ki je bil v Logatcu 15. maja, je bilo potrjenih izvanredno dosti fantov. Številke ne bomo naštevali; rečemo samo to, da je skoro vsak drugi šel od nabora z belim listkom za klobukom. Res, kraj se postavi, da ima toliko in tako krepke fante, toda kaj naj reče kmet-trpin, ki mu tako primanjkuje delavcev? Od sedem stavogodnih Orlov so jih vzeli kar šest. Pa naj kdo reče, da niso Orli — junaki . . .

n Novo društvo se je ustanovilo v Logatcu dne 23. maja. Ime mu je »Napredno politično in gospodarsko društvo za sodni okraj logaški.« — Naši liberalci nekaj šarijo, hudega pa ne bo. Kakor drugod, najbrž tudi pri nas: Napredek v oštariji, politika v oštariji, gospodarstvo pa tudi v oštariji! Prijetno je sicer tako življenje,

samo, če tudi kaj nese. Novo društvo bodi je naši »Kmečki zvezi« v bodrilo, da podvoji svoje moči!

Lz raznih krajev Notranjske.

n Trnovo pri Ilirski Bistrici. Do srede meseca maja smo imeli pri nas mrzlo in deževno vreme, pravo hroščevo pomlad. Na belo nedeljo smo imeli sv. birmo, katero so podelili presvitli g. knezoškof 700 otrokom. Omeniti moram nove zastave, katero smo za časa sv. birme dobili. Zastava pripada podružni cerkvi sv. Trojice, na zastavi je glavna podoba sv.

Trojica, na zadnji strani sv. Peter. Zastava je velika in stane nad 800 kron. Ne smem tudi pozabiti morivke smrti. V 14 dnevih pobrala je tri mlade žrtve: Franjo Benigar, Jožefa Benigar in Janeza Čeligoj.

n Dekliška zveza v Starem trgu pri Ložu je priredila od 3. do 23. maja tritedenski čipkarski tečaj za svoje članice. Dasi sedaj dekletom ni posebno veliko časa na razpolago, vendar je bila udeležba precejšnja: od 15—40 članic, povprečno 25 na dan. Vadile so se na idrijskih vzorcih: »mala in srednja srca«, »male in sred-

nje krone«, vzorci z »gobami«, »rogli in srca« in celo že s »peresi«. Škoda je le, da so vzorci in vretenca počasi dohajala! Obilno zanimanja kaže na potrebo, da bi se čipkarstvo pri nas razširilo in dekletom zlasti v zimskem času nudilo zaslужka. Temelj je položen, treba le še, ko se delo na imenovanih vzorcih izpopolni, v primernejšem času nadaljevalnega čipkarskega tečaja na vzorce s »peresi in mrežami« in zato se bo naša vrla »Dekliška zveza« gotovo zavzela in tako koristila celi dolini, sebi pa ugled utrdila.

G O R I Š K A.

Suša je zopet pričela pritiskati z vso silo. S Krasa, Vipavskega, Tolminskega, iz goriške okolice, od povsodi se čujejo tožbe o suši. Saj ni čudno. Solnce silno pripeka in posuši v eni uri več ko po zimi v celem tednu. Že se oglašajo skrb za seno. Dve leti zaporedoma smo imeli sušo; ponekod je lanska suša posušila in uničila celo travnate korenine, da so travniki tuptam res kar »p'lašasti«. Če bo še letos suša trajala kaj dalje, naj se Bog usmili našega kmeta. — Trta kaže dobro. Črešenj je mnogo.

Nesrečna smrt. V noči od srede na Vnebohod je v Gorici, v krčmi Gregorič, v ulici sv. Antona, padel po stopnjicah Anton Mažgon. Padel je tako nesrečno, da se mu je zdrobil spodnji del lohanje. V malo minutah je umrl. Nesrečni Mažgon je bil splošno poznana oseba. L. 1878 se je kot kadet udeležil okupiranja Bosne. Pri tej priliki je on s svojo neustrašenostjo rešil Banjaluko in bolnišnico pred Turki. Baje je vsled tega oglušel. Bil je res precej gluhi. Pozneje je bil od vojakov odpuščen. Izredno nadarjeni mož je postal častnikar. Sodeloval je pri raznih nemških in deloma tudi pri slovenskih listih. Zadnji čas je bil nekaj zasebni tajnik podgorškega grofa Attemsa. Demon alkohol, ki je iz tega talenta napravil človeka brez eksistence, je povzročil tudi njegovo žalostno smrt. Mažgon je bil rojen v Cerknem. Bog mu bodi milostljiv!

Št. Ferjan. Pri nas se je na Vnebohod zvalil čuden tič, ki mu pravijo »sokol«. Ima pa že takoj ob pričetku polomljena krila in slabe noge; le kljun ima širok in pa dolg jezik. K tej »zvalitvi« so prišli tudi »sokoli« iz Gorice. Toda sami pripovedujejo sedaj okrog, da jih Šentferjanci niso nič kaj prijazno sprejeli. Čemu tudi? Pri nas že imamo vrle telovadce Orle, ki so pošteni in dobri fantje. Te imamo radi in te bomo podpirali. Kdor torej hoče, kakor »sokoli«, nasprotovati naši pošteni mladini, tega tudi mi ne bomo upoštevali. Ustanovitev »sokola« bo pri nas le koristila, ker se bomo odslej še bolj zanimali za naše vrle telovadce »Orle«. Isti dan, ko so prišli v Št. Ferjan »sokoli«, so naši »Orli« odšli v Orehovlje k javni telovadbi. In imeli so čast, da so prvi korakali skozi slavolok, ki so ga naši maloštevilni liberalci postavili na čast »sokolom«, ki jih pa ta čas še ni bilo gori. — Naša učite-

ljica je »sokola« zelo vesela. Sedaj se je vpisala v cerovsko liberalno »čitalnico«. Nekaj časa je mešetarila v našem društvu, pa ni šlo po sreči, sedaj nas je, hvala Bogu, zapustila in šla v cerovsko liberalno društvo. — Naše »Katoliško bralno društvo« vrlo napreduje. Ne samo možje, ampak tudi fantje so zelo vneti za društvo. Dne 23. maja je pri nas predaval gospod dr. Cepuder iz Gorice o letu 1809, o Napoleonu in francoskih vojaki. Bili smo zelo zadovoljni. — Tudi naša dekleta v Marijini družbi se vrlo gibljejo. Pred kratkim so priredile krasno veselico. Čast jim!

Občinske volitve v Št. Ferjanu bi se bile imele vršiti pretečene dni. Toda naše skrbno županstvo je volitve prepozno razglasilo. Zato se bodo volitve vršile šele sredi junija.

Ravnica. Na Vnebohod smo v našem društvu imeli prav podučno in za kmeta koristno predavanje. Predaval nam je g. Fr. Kremžar o kmečkem zavarovanju. — Skrbeti moramo, da se tudi mladina bolj oklene našega društva. — Za poštno nabiralnico se že dolgo časa potegujemo. Mislimo, da ne brez uspeha.

Veliki dol na Krasu. Dne 20. maja je naše društvo priredilo zopet predavanje. To pot je predaval č. g. profesor J. Rejc iz Gorice o načelih, strankah itd. Prav hvaležni smo gospodu za krasno predavanje.

V Polubinjju pri Tolminu je dne 20. maja predaval dr. Brečelj o prvi pomoči v nesrečah. Hvaležnih poslušalcev je imel obilo. Škoda, da ni bilo mogoče prirediti skioptiškega predavanja; pokvaril se je namreč aparat.

V Podgori je 23. maja ondotno »Katoliško slovensko izobraževalno društvo Branik« imelo občni zbor.

Laška »Banca popolare« v Gorici je ustavila plačila.

Velik kolonski shod je bil v nedeljo, 16. maja, v Vipolžah. Govorila sta č. g. dr. Pavlica in državni poslanec Fon. Ustanovila se je »Zveza slovenskih kolonov«. Vpisalo se je v »Zvezo« nad 300 kolonov.

V Gabrijah na Vipavskem razsaja bolezen, ki ji pravijo »otrpnjenje tilnika«. Vendar položaj ondi ni tako nevaren, kakor se govori.

Društvo slovenskih delavk »Skalnica« v Gorici je priredilo v nedeljo, 23. maja, v prostorih S. K. S. Z. poučno predavanje. Predaval je č. g. dr. Srebrnič o vplivu ženske na krščansko družinsko in javno življenje. Navzočih je bilo blizu 150 žensk in deklet.

Sv. Lucija. Sijajno je izpadla v nedeljo, 16. maja, veselica društva »Soče«. To je bila prava manifestacija krščansko-demokratske misli na Tolminskem. Navzoča so bila skoro vsa naša društva iz Tolminskega in Cerkljanskega. Celo mnogo Bohinjecev je došlo. V bratski slogi pojdi-mo naprej!

Naši »Orli« so se na Vnebohod udeležili krasno uspele veselice v Orehovljah. Pri tej priliki je nastopilo okrog 40 telovadcev.

Grgar. Počasi sicer gremo naprej, a napredujemo vendarle. Imamo posojilnico, ki ima mnogo prometa, imamo zavarovalnico za živino, imamo Marijino družbo za dekleta in pa Katoliško slovensko izobraževalno društvo. Torej vidite, da Grgarci nismo zadnji. Naše društvo skrbi za dobro berilo, za veselice, tuptam za predavanja. Dne 23. maja je predaval v našem društvu Fr. Kremžar iz Gorice o starostnem zavarovanju. Toda še mnogo več bi se dalo napraviti, ko bi imeli svoje primerne prostore. Upamo, da se nam posreči priti tudi do teh. Potem bo po naše društvo lahko vršilo tiste naloge, ki si jih je začrtalo v svoj program o ustanovitvi. — V bližnji bodočnosti dobi naše društvo zastavo. Ob tej priliki nas bodo naši prijatelji-somišljeniki posetili gotovo v obilnem številu. Več še sporočimo. Za sedaj pa prijateljem in društvom po slovenski domovini: Bratski pozdrav!

V Avčah je 23. maja predaval dr. Brečelj.

Na Predilu ob koroški meji so bile od 15. do 18. maja velike slovesnosti v spomin junakov, ki so branili trdnjavo Predil in Naborjet leta 1809 pred Francozi. V torek, 18. maja, je daroval na Predilu sveto mašo goriški nadškof prevzvišenost eksclenca dr. Sedej.

Goriški deželni zbor bo baje sklican sredi junija. Vlada se trudi, da bi dosegla sporazum. Slovenski liberalci groze, da ne bo sporazuma.

Smešnice.

Prevaril se je. Živinski trgovec da kmetu, da je znan kot velik škopuh, smodko, da bi ne bilo treba ž njim toliko časa „gihati“. Kmet si jo prižge ter pravi: »No, sedaj pa le zanimno. Če imam smodko v ustih, veliko lažje giham!«

V šoli. Učitelj: »Koliko da je večnost, si vi otroci seveda ne morete misliti. Bom vam razložil. Mislite si, da bi ljudje vse hlebce kruha in vse žemlje zmetali v morje in iz tega napravili en sam hlebec. Ta bi bil gotovo velik — pa večnost je še veliko večja!«

Iz šole. Učenec: »Gospod učitelj, jaz bi rad jutri doma ostal.« — Učitelj: »Zakaj?« — Učenec: »Ker je moj god.« — Učitelj: »Toda to ne gre kar tako; moraš poprej prositi dovoljenja. No, kako praviš materi, kadar želiš kruha?« — Učenec: »Mati, kruha bi rad!« — Učitelj: »Tako? ... No Tonček, kako pa ti praviš materi?« vpraša drugega dečka. — Tonček: »Mati, jaz bi rad kruha!« — »Jaz tudi tako, jaz tudi tako,« oglašajo se učenci drug za drugim, ko jim učitelj zastavi isto vprašanje ... Naposled ostane še Lojzek, ki je dolej močje sedel na svojem mestu. »No, Lojzek, kako pa ti praviš materi kruha?« vpraša ga učitelj. — »Jaz jih pa še ne vprašam ne,« dvigne deček, »ampak si ga kar sam odžem.«

To so ženske! Katra: »Kako vam pa kaj ropadajo novi sosede?« — Špela: »Nestrpivi, neznosni ljudje so!« — Katra: »Gotovo preveč ropotajo in vpilajo?« — Špela: »Ne, tega ne! Ampak vedno tako tiho govorijo, da ni mogoče nobene besede razumeti.«

Dobro ga je zavrnil. Ribič in lovec, ki si lista posebno na roko, se srečata. Lovec ribiču: »Si kaj vjel?« — Ribič: »Nič!« — Lovec: »Kaj ne, ribe so se šle izprehajati?« — Ribič: »Menda z zajci, katere si ti zgrešil!«

Pred sodiščem. Sodnik (postarni gospod): »Koliko ste stara?« — Ona: »Jaz sem ... jaz ...« — Sodnik: »No, le brž povejte, le ne, bote še starejša!«

V gostilni. Gost: »Kaj pravite Žan, bom li mogel prebaviti ta kos, ki je tako masten?« — Natakar: »O brez skrbi; ta vam bo ležal najmanj teden dni v želodcu!«

Ovčica. Posestnik žganjarije sprehajajoč se z župnikom, pokaže na kmeta, ki se veselijan opoteka po cesti: »Poglejte tu, prečastiti, ovčco od vaše čede!« — Župnik (kazoč na žganjarijo): »Ki se je (napila) napojila pri vašem studencu.«

Le ne steparite! Mala pride v prodajalnico: »Dajte mi pol kile dobrega švicarskega sira! Mati pa so rekli, da lukenj ne smete zraven pritehtati!«

Smola. Berač: »Pretepo mora človek tukaj dolgo čakati, da nič ne dobi!«

Naravnost. Kupec: »Ko sem pri vas kupljeno suknjo prvici zapel, je po celem hrbtu sočila!« — Trgovec: »So bili že knofi preddo prišiti!«

Iz cerkve. Pridigar nagovori svoje poslušalke tako-le: »Ne bodite preveč ponosne, ker se je naš Odrašenik in Gospod, po svojem vstajenju prikazal najpoprej ženi! On je to storil le radi tega, da se je vesela novica poprej raznesla med ljudi.«

Po soglasni sodbi najznamenitejših ženskih zdravnikov se je splošno znana **Franc-Jozefova grenčica** pri vseli zadevnih obolelostih, celo ako bolnik leži, obnesla kot najprijetnejše odvajalno sredstvo. Ima to prednost, da tudi najbolj občutljive konstitucije rade uživajo to naravno sredstvo in da se izborni učinek brez kakršnih koli postranskih neprilik in poznejših težav pokaže zanesljivo in v kratkem času. M 333

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higijenična razeta na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških priporočal.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

ZITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Za 100 kilogramov.

Ljubljana, 25. maja 1909.

Pšenica	29.—
Rž	19.—
Oves	18.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	19.—
Proso, rumeno	16.—
Proso, belo	17.—
Ječmen	17.—
Fižol, koks	28.—
Fižol, mandalon	24.—
Fižol, ribenčan	28.—

1199 **Dr. J. Demšar** 52-1
zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

VYDROVA OTROŠKA MOKA

K 243

Vydrova
Invarna hranil
Praga VIII.

Zavzljite

vsak dan likerski kozareček **dr. Hommel-ov Haematogen** neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in zavrtno ponarejanja! 521

Najnižje cene pri „Janezu“ na Vodnikovem trgu! Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina

JANKO ŽELEZNIKAR

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika kjer je vedno velika izbrana zaloga vsakovrstnega **1030 blaga za moške in ženske obleke** od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljših kotenine itd. **NAJNIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!** Ta trgovina ni v nikaki zvezi z ono pri „Janezu“ v Ljubarjovih ulicah.

Brázayevó

francosko žganje

je najboljšé

M 1246 15-1

Pravilno ime Schichtovega pralnega izvlečka je „Hvala žensk.“

To je najboljši milni prašek za namakanje perila ter popolno nadomestilo za beljenje po travi. **DOBIVA SE POVSOD!**

Tek,

zdrav želodec, nobenih slabosti nimamo odkar rshimo **Peller-jeve odvajalne Rabarbara kroglice** z fr. „Eisa-kroglice“, 6 školjki franko & krone. Naročite pri E. V. Pellerju v Stabici, Eisa trg 16 (Hrvatiko).

Ženitbena ponudba.

Kmečki sin, star 40 let, z 8000 K naloženih v hranilnici, se želi poročiti z dekletom ali vdovo, kakršna bi imela kmetijo, od 26 do 36 let. Na zunanost se ne gleda, samo na značaj.

Ponudbe naj se pošiljajo pod imenom **Vekoslav Lipa**, poste restante Trst. 1407 1-1

Puške!

Lancaster . od K 28—
 Fiobortpuška . . . 8-50
 Pištola . . . 2—
 Samokral . . . 5—
 Poprave cenov. ilustrirani cenik franco. 870
 P. Dušek, Opatovo 123, Češko.

JOSIP JANKO

Velika ulica, priporočila veliko zalogo žepnih in stenskih ur, budilnic, veriž, prstanov, nahanov, brojev, kateri tudi vakovrstnih očal po zelo nizki cenil. Razpoložanje blaga na vse kraje sveta. Ceniki na razpolago.

Leposlovnih mesečnik „Dom in Svet“ stane za celo leto K 10.— Naroča se v Ljubljani.

K 410.000

glavni dobitek

vsakoletnih 11 žrebanj 11

pri nakupu štiri, gotovo izžrebanih orig. srečk, ki se vedno zopet lahko prodajo.

4 orig. srečk:

- 1 avstr. rdeč. križa
- 1 ital. rdečega križa
- 1 srbska drž. fobač.
- 1 Josziv „Gutes Herz“

Prihodnje žrebanje že 1. junija 1909.

Vseh 4 orig. srečk za skupno ceno 145-75 K ali v 38 mesečnih obrokih po 4-50 K.

Že prvi obrok zagotovi igral. pravico do vseh originalnih srečk pod oblastv. nadzorstvom.

Cenik žrebanja „Novi dun. Merkur“ zastoj.

Menjalnica OTON SPITZ Dunaj I., Schottentring samo 20, vogel Gonzagagasse. 1390

Vsled nakupa

895 b 20-1

konkurzne licitacije

se bodo vsled pomanjkanja prostora razpošiljale po povzetju rjuhe brez šiva 155 cm široke 230 cm dolge iz močne nitkaste tkanine in kar se more misliti najboljše kakovosti komad za K 2'35. Nadalje posteljne prevleke iz najfinejše tkanine, obrobljene, najsolidnejše izvršitve vsake velikosti, cela garnitura obstoji iz dveh pernec in šest glavnice K 14'30.

Priložnostna prodaja

Emanuel Rotholz,
 Dunaj VII., Neustiftgasse 77.

Naročila se morajo naznaniti najpozneje do srede. — Dopisuje se v vseh jezikih.

*Putniki v Ameriko
 Hateri kelije dobro, po ceni in
 za nesljivo potovati naj se obrnejo
 na
Simona Kincetka
 v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
 Kalkulatorna Pojasnila daje se brezplačno.*

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Pri naročilu 2 zavojev franco.

Edina izborna priložnost za nakup za trgovce manufakturnega blaga in za krošnjarje. Razpošilja se tudi zasebnikom

40-50 m ostankov samo za 15 kron.

Blago za bluze (angl. cefir) 80 cm širok, naj-novejši krasni vzorci.

Modnega oefirja za obleke bluze in srajce.

Kanafas za posteljne prevleke, živahne barve.

Oksford za moške srajce zelo trpežne kakovosti.

Krizet za spodnja krila v temnih in rdečih barvah. 1414 10-1

Modrikasto blago za kuhinjske predpasnike in domače obleke.

Dolgost ostankov 6-10 m zajamčeno brez napake, perilni in najboljše kakovosti.

Ako ne ugaša se denar takoj vrne in zavoj se vzame nefrankiran nazaj.

Najmanjše naročilo 1 zavoj 40-45 m K 15- po povzetju. Po želji se tudi sortirajo.

Tkalnica R. Horner, Nachod, Češko.

Dalje ponudim prve vrste vporabno za najfinejše perilo in opreme za nevesti obeljeno rumburško platno in obeljen gradl za spodnje perilo 40 m po želji sortirano za K 18'50.

Arondirano posestvo

ob štajersko-kranjski meji, obstoječe iz približno 50 oralov travnikov in njiv ter iz 50 oralov mešanega zaraščenelega gozda, se **proda** oziroma **zamenja s posestvom na Kranjskem v vrednosti 40.000 K.** — Doplačilo se eventuelno vknjiži. Na tem posestvu se redi lahko do 35 glav živine. 1425 3-1

Poizvedbe v pisarni Peter Mateliča Miklošičeva cesta št. 10 Ljubljana.

Ludovik Ševar na Rakeku prodaja jajca za valenje

od velicij Plymouth Roks kokoši. Prednost teh kokoši obstoji v tem, da so izvrstne zimske jajčarice, nedoseženo finega mesa, tehtajo 4-6 kg, so krotke, mirne živali, ki se pri tleh držijo. Kontrole jajčaric po zaklopnih gnjezdih. Ducat jajc stane 4 K brez zaboja. Za 80% oploditve se jamči. 811 1-1

Nič ne stane!

in vendar je zelo dragoceno. S tem mislimo našo zelo interesantno, 64 strani obsegajočo 1406 1-1

brezplačno knjigo

„Abhandlung über moderne Elektrotherapie“, v kateri so vse bolezni opisane, ki navadno mučijo velik del človeštva. — Ta popularna brošura ne obdelava samo vzrokov raznih bolezni, ampak navaja pripomočke zoper te bo-

lezni. Naj ne zamudi noben bolnik te ugodne prilike in naj nas obišče v naši ordinaciji, kjer smo pripravljene dati tozadevna pojasnila, ako pa to ni mogoče, potem zadostuje poslati spodajšnji kupon z natančnim naslovom, nakar mu pošljemo takoj 64 str. broječo ilustrovano

knjigo zastoj

Elektroterapevtska ordinacija,

Dunaj I. Schwangasse 1., Mezzanin, odd. I. s/1.

Na 23./5. 1909.

Elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju I., Schwangasse 1., Mezzanin, odd. I s/1

Prosimo, pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuvertu.

Ime: _____

Naslov: _____

Izrežite: _____

Ostanki tovarniškega sukna

se oddajo, da se naglo izprazni zaloga, čudovito ceno. Vzorce zastoj. Karol Feifig, Olomuo. 1431 1-1

Proda se posestvo z mlinom

v žita bogatem kraju na Štajerskem z zanesljivo, vodno silo, ki ne zamrzne, 20 HP. ležeče blizu železnice in mesta, dobro opremljeno. — Hiša in stranska poslopja so zidana, krita z opeko. Prvovrstni travniki in vrt okolu posestva.

Primerno je tudi za poljedelstvo, pekarijo, in mlekarstvo ali za tovarniške namene. Vprašanja naj se naslavljajo: Poštni predal št. 5 Ptuj Štajersko. 1442 1-1

Imate li kurja očesa??

Prosimo berite! Gospodu Karolu Richterju, lekarnarju, Wel. To po Vas iznajdeno sredstvo je v resnici priporočljivo, ker po uporabi istega izginejo brez bolečin kurja očesa in žulji.

Z odličnimi spoštovanji

Ivan Kranjc, veleposestnik St. Ilj pri Velenu.

Veliki Radikal obliž proti kurjim očesom zelena štaj. znanika 1 zav. 81 vin.

Veliko Radikal sredstvo proti kurjim očesom zel. štaj. znanika 1 stekl. s čopičem 93 v so priznana najboljša sredstva za odstranitev kurjih oces in kožnih žuljev.

Črna veliki obliž proti trganju in revni 1 zav. 50 vin. in in posebno rdeča znanika.

Rdeči veliki obliž proti trganju in revni 1 zav. 99 vin.

Zeleni veliki krepilen želez. obliž 1 zav. 89 vin. so od vseh obstoječih obližev proti trganju najbolj in učinkoviti.

Richterjev ameriški obliž 1 zav. samo 15 vin. napravljeno in razposlano od

C. Richter lekarna „Pri orlu“, Wels 12 Gor. Avstr.

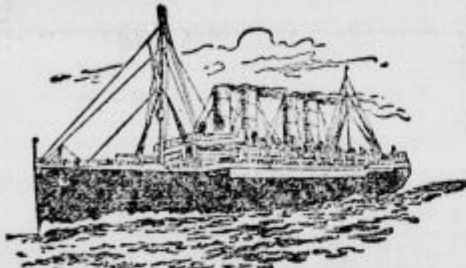
proti naprej pošljetvi zneska v znakah (2) vin, več za poštino).

Prosimo za: a) te zaznamek obližev specialnih znamk.

Naročite cenik ur
zlatnine in srebrnine,
ki ga pošljem zastonj in po-
3134 štine prosto. 26-2
Velika zaloga ur, samo švi-
carskega izdelka. Vsaka ura
je natančno preizkušena in se
jamči. — Ne naročajte ur od
tujih židovskih tverdk, ampak
obrnite se na tverdko

FR. P. ZAJEC,
urar in edini zastopnik švicarske to-
varne ur. — Ljubljana, Star. trg 26

Najcenejša in najhitrejša vožnja

V AMERIKO

je s cesarskimi brzoparniki
„Kronprinzessin Cécilia“ 190 26-1
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
„Kaiser Wilhelm der Große“.
Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur
EDVARD TAVČAR, Ljubljana
Kolodvorske ulice št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

**Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo**

Najmilajše milo za kožo kakor proti pegam!
332 Dobiva se povsod! 20-1

Pridnega, poštenega

hlapca

želi sprejeti takoj Ivan Mart. Trpin, župnik v Moš-
njah. Plača po dogovoru. 1432 3-1

Pozor!

Podpisani ima na prodaj po dogovoru prav dober
ohranjeni krov (cimper) od poda in šupe; dolg
je 20 m, širok pa 9 m.
Hrušovo, dne 23. maja 1909.
Jakob Grapar, posestnik štev. 7. P. Dobrova
pri Ljubljani. 1444 1-2

Iz proste roke se proda nova

pritlična hiša

z vrtom, 3 minute od trga Litije ob okrajni cesti.
Hiša je prostorna in pripravne za vsako obrt ali
za letovišče. Cena 6 tisoč kron. Vpraša se lastnika
J. Vrtačniku, Grbin 98., Litija. 1445 1-1

Gramoz.

Okrajni cestni odbor
Ljubljanske okolice odda na-
pravo gramozu okoli 500 m³ v
kamenolomu na Igu.

Več se izve pri g. Iv. Strum-
belju, okraj. cestnemu odborniku
na Igu. Ponudbe sprejema načelnik
Anton Belec v Šent Vidu nad
Ljubljano. 1410 3-1

LYRA KOLESA

Priznana naj-
boljši izdelek.
Nedosežena v
kakovosti in
opreml.
Odklikovan z
zlato kolesajo.
3 letno jamst.
gl. kataloga.

Najboljša stvarina, lepo delo, tek lahke so znaki Lyra koles.
Dobite iste
Najnižje cene! **carine prosto** od avstrijske podružnice. Zastopniki se iščejo!

C. kr. poštar M. Janger v St. pise: Vaš izdelek v obče dopada.
Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spravili na svetovni trg
tako solidno izdelano vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko
takoče kolo po tako nizki ceni. 150 17-1

LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlau. Postfach 679.
Zahtevajte moj cenik brezplačno.

Kolesarske in
športne po-
trebščine,
uro, crožja,
muzikalije,
šivalni stroji,
jeklene us-
njene in luk-
susne reči.

Tel. 13.919. **Tovarna za stroje in motorje** Tel. 13.919.

Ing. E. Piewa & Comp, Dunaj XVII., Walfgasse 8.

Motori za bencin, petrolin in plin.
Patentirani motorji za rudn. olje in plin
254 (Rohöl- und Sauggas-Anlagen). 12-1

Paral motorji 1-3 v pro Lokomobili
HP in uro
Najnižja cena! Najugodnejši pogoji!
Izarjenci kraj. zastopniki se iščejo!

Krasna birmanska darila
priporočila po tako znižanih cenah

1233 5-1

H. SUTTNER Ljubljana, **Mestni trg**
nasproti rotovža.

Cenik na razpolago.

Stiskalnice za vino in sadje
z dvojnimi pritiskom „Herkules“ za ročni obrat
hidravlične stiskalnice
1447 za visok pritisk in velika dela. 9-1

sadni mlini, grozdni mlini, stroji za odtrgavanje,
kompl. naprave za pripravo mošta, stalne in pre-
mične, sušilnice za sadje in solivje, stroji za lup-
ljenje in rezanje sadja, avtomat. pat. brizgalnice
„Syphonia“ za vrtove, drevsnice, hmeljarne, za
prenosanje in vožnja. — Weinbergove jekl. pluge in
vse poljedelske stroje izdeluje in dobavlja pod
jamstvom v najnovejši sestavi tovarna strojev

PH. MAYFARTH & Co.
Dunaj II./1 Taborstrasse št. 71.
bairni ceniki zastonj in franko. Zastopniki se iščejo.

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 26-1

Majnikova noč je bila povsem čudovita,

ampak jaz sem se pa tudi dobro prehladil. Sedaj mi pa preskrbite za enkrat hitro iz lekarne ali drogerije en zavojček sodenskih mineralnih pastil — ampak pristne Fayeve! — da se bodem zopet opustil tega dogodka. Jaz nimam nikakega časa skrbeti za katar in hvala Bogu ni potreba, da postane katar star, odkar se ima dobrodne pristne Fayeve sodenske pastile. Zavojček stane samo K 1 25, odvrne naj se pa z vso odločnostjo vsa ponarejenja. Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, Dunaj IV./1, Grosse Neugasse. 17. 3431 19-1

Pozor! Pozor! Pozor!

Ponudba samo za zasebnike in kupovalce. Vseled preselilne trgovine v novo hišo in radi investire prodajam po tovarniških cenah: **10.000 metrov ostankov**, pristno barvnih in brez napake, 4 m v dolžini 3-15 m za 15 kron; izbrane, izborne za 17 kron. Kanafasa za posteljne prevlečke, dvojnatega oksforda, čefira za bluze in srajce v modernem desinu, belo blago, platno, kretton, krizeta za suktnje, modrikasto blago za predpasnike, flanel, voila in drugo razpošilja po povzetju Anton Merschik, tkalnica in razpošiljalnica, Češka Cermus pri Nachodu, Češko. B 1112 5-1

Mojim p. n. odjemalcem jamčim z častno besedo za trpežno blago in da jih zadovolji vsako naročilo.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivoga skubljenega perja K 2, polbelega K 200, belega K 4, črnega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivoga puha K 8, belega K 10, prsnoga puha K 12, od 5 kg nadalje poštine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-walking-blaga, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepimi mehkim perjem K 6, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 350, K 4. Proti povzetju razpošilja poštine prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za neugajajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 7:7 posteljnem blagu zastoj in pošt. prosto. 52-1

ZASTONJ

razpošiljava za gospodinjstvo vzorce platna, bombažaste damasta, sifona za čepice, bombaževne in platnene tkanine, suknene platna za postelje, kresna, sifona, perkajla, piketa, inlet-blaga, panama čefira, oksforda, kanafasa, barhenta. Kupite to blago, kakor tudi brisače in kuhinjske brisače iz damasta, namizne prte, serviete in tudi celo garnituro vseh vrst brisač, žepnih robcev ceneje kot povsod pri Stárek in Macháné, tkalnica platna, bombaža in damasta, Prop. 1114 Spj 77, Češko. 26-1

Naprodaj je 3-11315

več lepih

večjih in malih posestev

v Slov. Koroški, vse po prav nizkih cenah. Tako so tudi naprodaj dobro idoče gostilne s posestvi vred v najlepši krajih Koroške. Kupci naj se blagovolijo obrniti na Fr. Kamnikarja, Celovec, Hotel Ring.

Samo

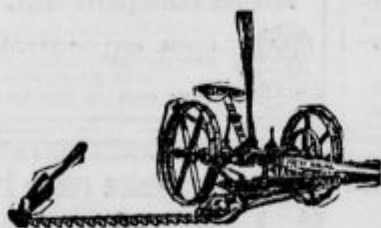
6 dni

LJUBLJANA HAURE NEW-YORK

Francoska prekomorska družba. Odhod iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje amo 385 26-1

ED. ŠMARDÁ

obl. konces. potov. pisarna Ljubljana, Dunajska cesta 19 nasproti znane gostilne pri „FIGOVCU“

Prva narodna veletrgovina z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani

priporoča svoje izvrstne brane, pluge, kosilne stroje, slamorez-nice, mlatilnice, čistilnice, kakor tudi železniške šine, traverze, cement in sploh vse stavbene potrebščine, trombe in cevi.

1161 26-1 Točna postrežba, solidno blago!

Letošnja huda zima je pokazala, da presega glede trpežnosti vsako drugo opeko

Köhlerjeva cementna strešna opeka z zarezo

V veliki zalogi jo ima edini izdelovatelj za slovenske dežele — Ivan Jelačin na Glincah pri Ljubljani.

Ravnočam se dobi tudi navadna cementna opeka brez zareze v najboljši kakovosti. — Vprašanja je nasloviti na: Ivan Jelačin v Ljubljani.

[Patentirano v 30. državah.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidak, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, šamotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP. LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

Izkušena kuharica

za velike ščitnine, nove maše, vseživine prireditve itd. se priporoči Cecilija Dermastja, izkušena v šumarstvu pod šumarno gosp. št. 56. 3-1

Priložnostni nakup!
Krasna lupina ura z vrčico K 3-50.
30.000 komadov

naplenski zarodnega pošiljam 1 krasno 26 ur ura (slo. jez. 2 ur), "Gloria" srebrno urarant. ura (slo. jez.) z lepo pravo posojenjem i. sekundnim kazalcem i. lepo poročeno ali posebej. Veridico natančno slovo le za K 3-50. Natančno posojim eno pravo posojilno 36 ur ura (slo. jez.) prve vrste (slo. jez.) i. posojil. veridico za 5 K. Triletno posojilo imenito za vsako ura. Razpol. proti povzetju

S. KOHANE, Schweizer-Uhren-Exporthaus.
KRAKOV št. 48. 1-1

Napilveno posojilo in denarščik - Za vzdrževanje denar. nazaj.

HAMBURG · AMERIKA · LINTORP

z najnovijimi leti 1905 in 1906 zgrajenimi veličanskimi parniki "Amerika" 24.500 tona, "Kaiserin Augusta-Victoria" 23.000 tona, "Fr. Sennig, Ljubljana" 22.000 tona. Kolodvorske ul. št. 23 Odbor iz Ljubljane vsaki posebej izk. torza in četrek v tednu.

Izvir zdravja

so brezpogojne pijače, med katerimi so z 1929 **Maršnerjevimi** 10-1

šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citrus, jagod, trešan, dišečih jagod napravljene nedosežne

šumeče limonade.

na Dunaju, Josip Katz VI, Theobaldgasse 4.

Cunard Line

Bliznji odhod iz domače luke
Trsta: Pannonia 1. junija, Carpathia 8. junija, Slavonia 22. junija 1909.
Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 29. maja, 19. jun., 17. julija, 7. 28. avg., 18. sept., 16. oktobra, Mauretania 5. junija, 3., 24. julija, 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.
Pojasnila in vožne karte pri Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomskove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

2561 Ustanovljeno 1872. 52-1

Priznana najboljše oljnate barve

z mlaki s stroji najnovejše sestave, prekašale vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z izso majhno množino pobervati velika površina, raspoložljive po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firmeža, lasa in steklenega bleša. Zaloga slikarskih in plesarskih predmetov. Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52-1

v lastnem zadrugnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad . . . K 65.000.000,-

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnika.

Sprejema tudi vloge na taboči račun v svezi s čokavnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne drupa.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad . . . K 17.000.000,-

Posejajo na zemljišča po 5 1/2 % i 1 1/2 % na amortizacije ali pa po 5 1/2 % brez amortizacije; na menica po 6 %

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.